

Додаток до рішення
виконавчого комітету
Чернігівської міської ради
06 грудня 2024 року № 813

ПРОГРАМА

економічного і соціального розвитку
Чернігівської міської територіальної громади
на 2025 рік

Зміст

Паспорт Програми економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік	3
Вступ	5
1. Аналіз економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади у 2024 році	6
1.1. Демографічна ситуація	6
1.2. Показники економічного і соціального розвитку територіальної громади	8
1.3. Проблемні питання територіальної громади та реалізовані заходи	17
2. Мета, завдання та заходи економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік	46
2.1. Безпека та цивільний захист населення	46
2.2. Житлово-комунальне господарство та благоустрій. Дорожнє господарство. Охорона навколишнього природного середовища	48
2.3. Містобудування. Житлове будівництво та забезпечення населення житлом	51
2.4. Підприємництво та надання адміністративних послуг	52
2.5. Міжнародні відносини та інвестиції	54
2.6. Енергетична стійкість міста	55
2.7. Управління об'єктами комунальної власності та земельні відносини	57
2.8. Діяльність підприємств комунальної форми власності	59
2.9. Транспорт і зв'язок	60
2.10. Підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика	61
2.11. Зайнятість населення та ринок праці	64
2.12. Соціальний захист і соціальне забезпечення населення у тому числі внутрішньо переміщених осіб. Компенсація за пошкоджене майно	65
2.13. Охорона здоров'я та демографічна ситуація	68
2.14. Освіта	69
2.15. Культура. Міський простір та туризм.	71
2.16. Фізична культура і спорт	74
3. Джерела фінансування Програми економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік	75
4. Додатки	76

Паспорт Програми економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік

Назва програми	Програма економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік
Підстава для розробки Програми	Конституція України, Бюджетний кодекс України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
Замовник Програми	Чернігівська міська рада
Головний розробник Програми	Управління економічного розвитку міста Чернігівської міської ради
Відповідальні за виконання Програми	Структурні підрозділи міської ради, підприємства, установи та організації міста Чернігова
Мета Програми	Забезпечення життєдіяльності громади в умовах воєнного стану, сприяння силам оборони та енергетична стійкість міста.
Пріоритетні завдання Програми	- забезпечення безпеки життєдіяльності, цивільного захисту населення та територіальної оборони; - підтримка бізнесу; - сприяння ефективному використанню економічного та людського потенціалу громади; - наповнення бюджету громади; - залучення допомоги міжнародних фінансових та благодійних організацій; - ефективна співпраця з містами-побратимами м. Чернігова; - надання якісних житлово-комунальних, освітніх, медичних, соціальних, адміністративних, транспортних та інших послуг; - стабільне функціонування критичної та інженерно-транспортної інфраструктури міста; - різностороння підтримка внутрішньо переміщених осіб та ветеранів; - сприяння розширенню безбар'єрного простору; - забезпечення творчого, духовного розвитку особистості; - формування громадських цінностей і пам'яті тощо; - забезпечення використання альтернативних і відновлювальних джерел енергії;

	- оптимізація та підвищення рівня ефективності використання енергоресурсів.
Термін реалізації Програми	2025 рік
Основні джерела фінансування заходів Програми	-бюджет Чернігівської міської територіальної громади; -державний бюджет; -власні кошти підприємств, установ та організацій; -інші джерела, не заборонені діючим законодавством.
Система організації контролю за виконанням Програми	Контроль за виконанням Програми здійснює постійна комісія міської ради з питань соціально-економічного розвитку, підприємництва, туризму та інвестиційної діяльності. Інформація про виконання Програми розміщується на веб-порталі Чернігівської міської ради

Вступ

Програма економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік (далі – Програма) є документом державного планування та розроблена:

- на основі комплексного аналізу соціально-економічної ситуації в громаді, з урахуванням впливу російської військової агресії, зовнішніх політичних, економічних та інших факторів і очікуваних тенденцій зміни впливу цих факторів у перспективі;

- із дотриманням принципів цілісності, об'єктивності, науковості, гласності, самостійності, рівності, дотримання загальнодержавних інтересів.

Законодавчим підґрунтям для розроблення Програми є стаття 143 Конституції України, стаття 27 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Бюджетний кодекс України, постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету».

Програма розроблена за пропозиціями структурних підрозділів Чернігівської міської ради, комунальних підприємств, установ та організацій міста, як комплексна система взаємопов'язаних цілей і завдань, та визначає сукупність взаємоузгоджених заходів щодо вирішення нагальних проблем та досягнення розвитку Чернігівської міської територіальної громади у 2025 році.

Інструментами виконання Програми є міські цільові програми, інфраструктурні проєкти, у т. ч. що впроваджуються у рамках міжнародних грантових проєктів і проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги.

Прогнозні показники Програми розраховані на основі аналізу економічної ситуації в Україні та у місті у поточному році, з урахуванням основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2025-2027 роки, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 780 «Про схвалення основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2025—2027 роки», з використанням наявних статистичних даних та з урахуванням прогнозів і розрахунків комунальних підприємств міської ради.

Слід зазначити, що переважна більшість планових показників розраховані на основі відкритої інформації щодо макроекономічних прогнозів Міністерства економіки України, оскільки офіційні статистичні дані по м. Чернігову за 2022 рік - I півріччя 2024 року відсутні, що пов'язано з введенням в Україні воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64.

1. Аналіз економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади у 2024 році

У зв'язку з призупиненням формування та оприлюднення статистичної інформації відповідно до Закону України від 03.03.2022 № 2115-XI «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», наразі є не можливим проаналізувати окремі показники економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади за 2022 – I півріччя 2024 року.

1.1. Демографічна ситуація

За інформацією, яка міститься в реєстрі територіальної громади міста Чернігова станом на 01.07.2024, кількість осіб, місце проживання яких зареєстровано у місті Чернігові, становила 274,9 тис. осіб.

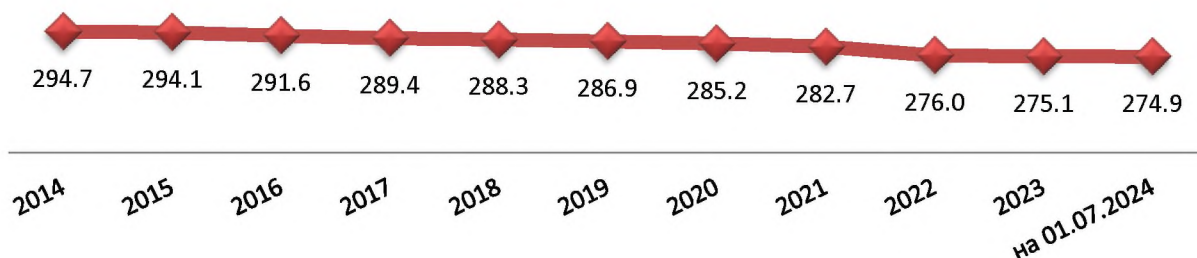

Рис. 1. Чисельність наявного населення на кінець періоду (до 2021 року), чисельність зареєстрованого населення на кінець періоду (починаючи з 2022 року), тис. осіб

За 6 місяців 2024 року в місті народилось 620 малюків, що на 3,7 % більше ніж за відповідний період минулого року; померло 1 879 осіб, що на 2,6 % більше, ніж за відповідний період минулого року. Природне скорочення населення склало 1 259 осіб.

Таблиця 1. Динаміка основних показників відтворення населення у м. Чернігові

Роки	Народжених, осіб	Померлих, осіб	Природний приріст (скорочення), осіб
2014	2 684	3 655	-971
2015	2 517	3 467	-950
2016	2 474	3 545	-1 071
2017	2 251	3 501	-1 250
2018	2 147	3 615	-1 468
2019	1 900	3 674	-1 774
2020	1 846	4 066	-2 220

2021	2 162	4 647	-2 485
2022	1 080	4 336	-3 256
2023	1 225	3 692	-2 467
січень-червень 2024 року	620	1879	-1259

За інформацією управління охорони здоров'я Чернігівської міської ради основними причинами смертності серед населення міста у 2023 році були хвороби системи кровообігу (близько 64 % померлих) та новоутворення (20,0 %).

Таблиця 2. Смертність населення за основними причинами

Класи захворювань	Показник на 100 тис. населення		
	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Хвороби системи кровообігу	779,0	731,3	702,5
Злоякісні новоутворення	187,9	175,2	216,3
Хвороби органів дихання	137,0	162,5	45,3
Травми, отруєння, опіки	64,0	86,7	62,0
Хвороби органів травлення	49,0	51,1	69,2

Рис. 2. Смертність населення міста за основними причинами у 2023 році

Станом на 01 серпня 2024 року на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб у м. Чернігові перебуває 11 316 внутрішньо переміщених осіб, що на 3,1 % або на 340 осіб більше, ніж на початок поточного року.

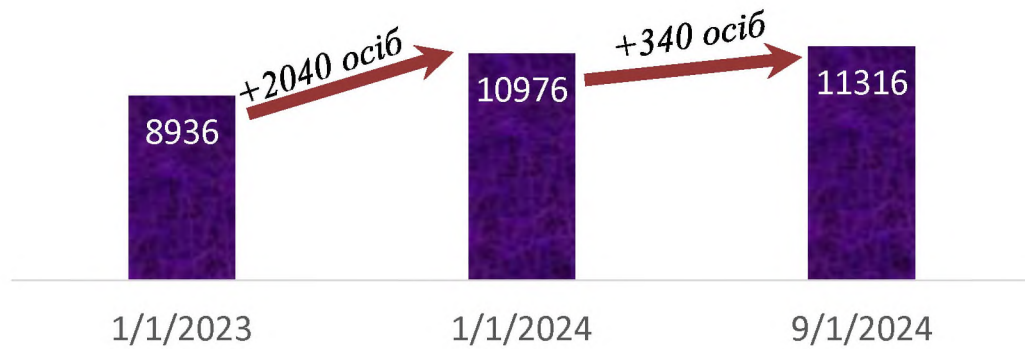

Рис. 3. Кількість внутрішньо переміщених осіб на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб у м. Чернівці, осіб

1.2. Показники економічного і соціального розвитку територіальної громади

За січень-серпень 2024 року до загального та спеціального фондів бюджету Чернігівської міської територіальної громади, враховуючи офіційні трансферти, зараховано 3 035,2 млн грн, що складає 105,9 % призначень звітного періоду з урахуванням змін, у тому числі: до загального фонду – 2 449,1 млн грн (101,3 % затвердженого показника січня-серпня 2024 року), до спеціального фонду – 586,1 млн грн (130,6 % затвердженого показника звітного періоду).

Порівняно з відповідним періодом 2023 року до бюджету Чернігівської міської територіальної громади надійшло коштів на 23,1 % або 570,3 млн грн більше, а саме до загального фонду зараховано надходжень на 6,6 % або на 152,8 млн грн більше, до спеціального - у 3,5 рази або на 417,5 млн грн більше.

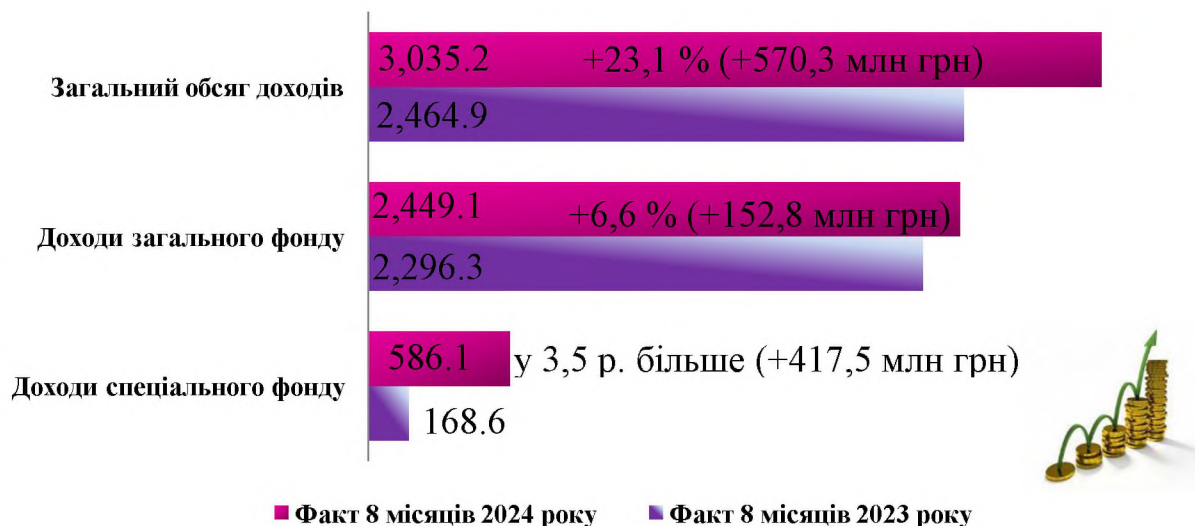

Рис. 4. Динаміка обсягу доходів бюджету Чернігівської міської територіальної громади за 8 місяців 2023-2024 років, млн грн

Надходження від власних та закріплених джерел доходів загального фонду бюджету Чернігівської міської територіальної громади у січні-серпні 2024 року склали 1 913,8 млн грн, що на 21,9 млн грн або 1,2 відсотка більше

затверджених призначень з урахуванням змін. Обсяги надходжень відповідного періоду 2023 року менше на 55,1 млн грн або 2,8 відсотка.

У співставних умовах (без урахування надходжень податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового та військового складу у січні-серпні 2023 року) торішні надходження від власних та закріплених джерел доходів загального фонду перевищено на 394,5 млн грн або на 26,0 відсотків. Збільшення відбулось майже за всіма джерелами доходів, зокрема, через отримання у звітному періоді більшого обсягу податку на доходи фізичних осіб, акцизного податку, місцевих податків та зборів, неподаткових надходжень тощо.

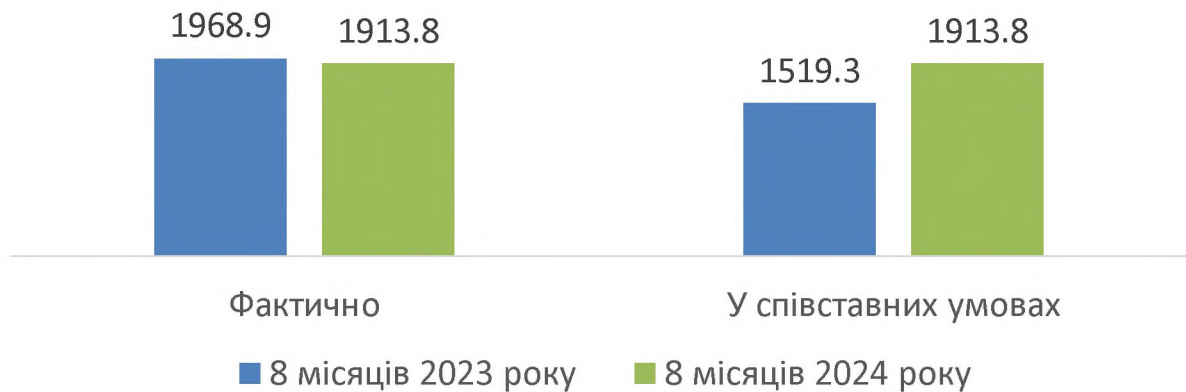

Рис.5. Динаміка обсягу власних та закріплених доходів загального фонду бюджету Чернігівської міської територіальної громади за 8 місяців 2023-2024 років, млн грн

Обсяг отриманих трансфертів за загальним фондом збільшився на 63,5 відсотка або 207,9 млн грн через отримання у звітному періоді додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною російською збройною агресією у сумі 92,4 млн грн, більшого обсягу субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на 53,4 млн грн, Зокрема освітньої субвенції, дотацій та субвенцій з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам на 62,1 млн грн, а саме субвенції з місцевого бюджету на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I – II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням у цих державах, визначених пунктом 7 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових

умов за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету; субвенції з місцевого бюджету на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11 - 14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19 - 21 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету, іншої субвенції з загального фонду обласного бюджету, зокрема на пільгове медичне обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та на виконання доручень виборців депутатами обласної ради.

Обсяг отриманих офіційних трансфертів за спеціальним фондом у звітному періоді склав 322,9 млн грн, у тому числі: 316,6 млн грн - субвенція з місцевого бюджету на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії, за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету та 6,3 млн грн - субвенція з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду. У відповідному періоді минулого року субвенції до спеціального фонду не надходили.

У Чернігівській філії Чернігівського обласного центру зайнятості протягом січня-червня 2024 року отримували послуги 4 486 осіб, з них мали статус безробітного 3 597 осіб.

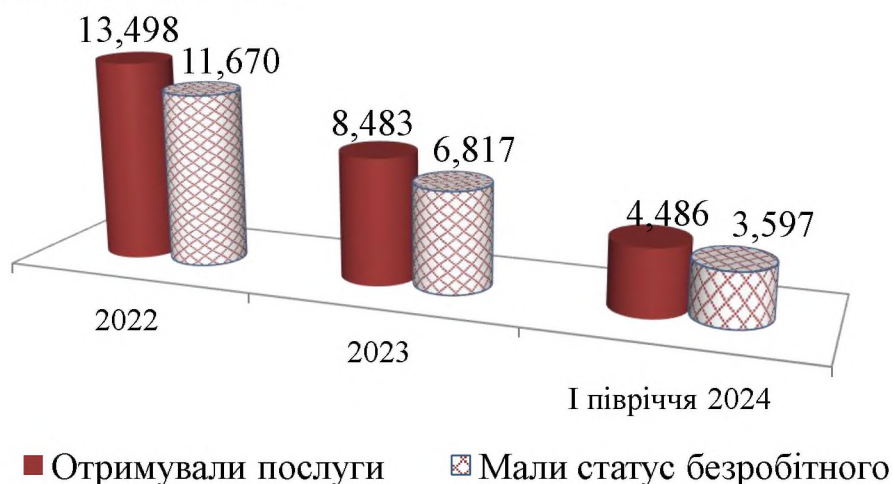

Рис. 5. Динаміка кількості безробітних громадян, що отримували послуги у Чернігівській філії Чернігівського обласного центру зайнятості, осіб

За даними моніторингу, проведеного на підставі інформації Головного управління Пенсійного фонду України в Чернігівській області, в м. Чернігові за січень-червень 2024 року на створені нові робочі місця працевлаштовано 2 214 осіб, з них у юридичних осіб – 407 осіб (18,4 % від загальної кількості) та у фізичних осіб – 1 807 (81,6 %). При цьому в зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці звільнено 958 осіб. Реальний приріст становить 1 256 робочих місць.

За видами економічної діяльності у січні-червні 2024 року найбільше працевлаштовано на новостворені робочі місця:

- оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 768 осіб;
- надання інших видів послуг – 309 осіб;
- інформація та телекомунікації – 225 осіб;
- професійна, наукова та технічна діяльність – 192 особи;
- промисловість – 190 осіб;
- тимчасове розміщування й організація харчування – 136 осіб.

При цьому в цих видах діяльності ліквідовано робочі місця та звільнено:

- оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 357 осіб;
- надання інших видів послуг – 54 особи;
- інформація та телекомунікації – 161 особа;
- професійна, наукова та технічна діяльність – 80 осіб;
- промисловість – 52 особи;
- тимчасове розміщування й організація харчування – 46 осіб.

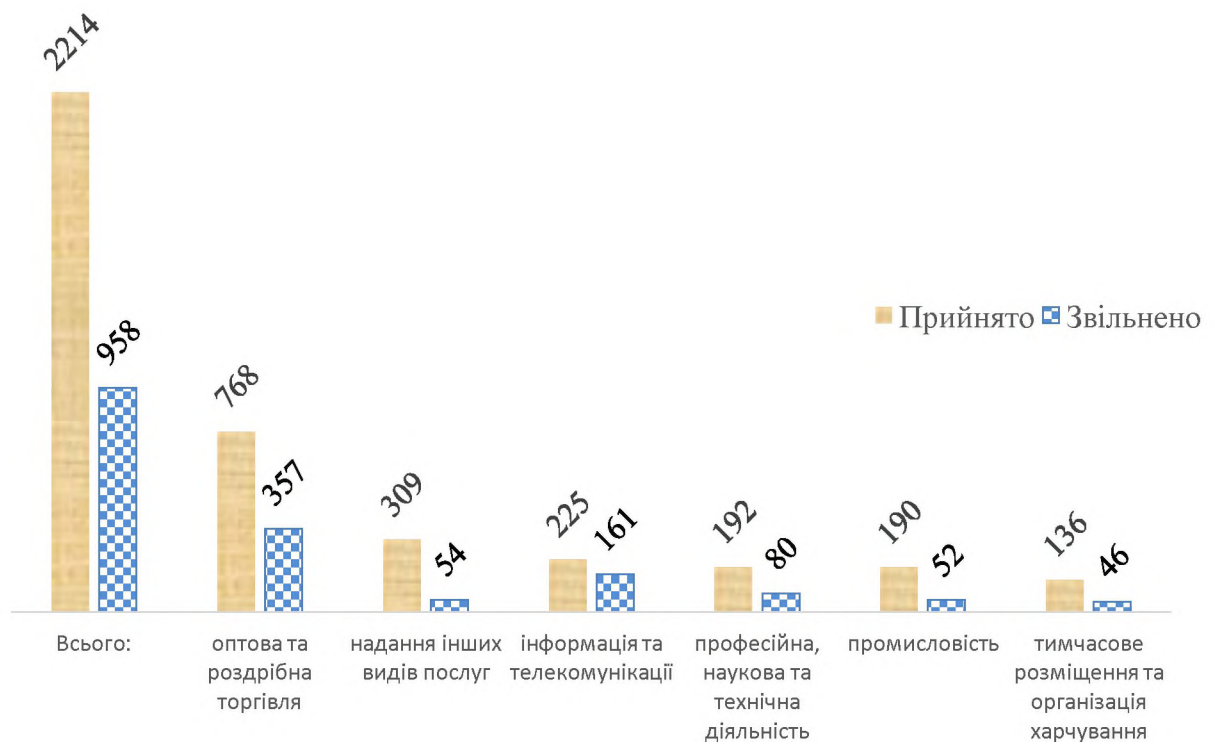

Рис. 6. Створення та ліквідація робочих місць за видами економічної діяльності у I півріччі 2024 року*, осіб

*Відповідно до закону України від 03 березня 2022 року № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни» фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи. Моніторинг створення та ліквідації робочих місць узагальнений на підставі поданої страхувальниками звітності за січень-червень 2024 року. Однак, інформація може бути не повною.

Управлінням державного архітектурно-будівельного контролю Чернігівської міської ради у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, протягом I півріччя 2024 року за заявами замовників будівництва на підставі актів готовності об'єктів до експлуатації, прийняті в експлуатацію закінчені будівництвом об'єкти – багатоповерхові, багатоквартирні житлові будинки, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) наслідками, шляхом видачі сертифікатів, загальною площею 33,1 тис. кв. м.

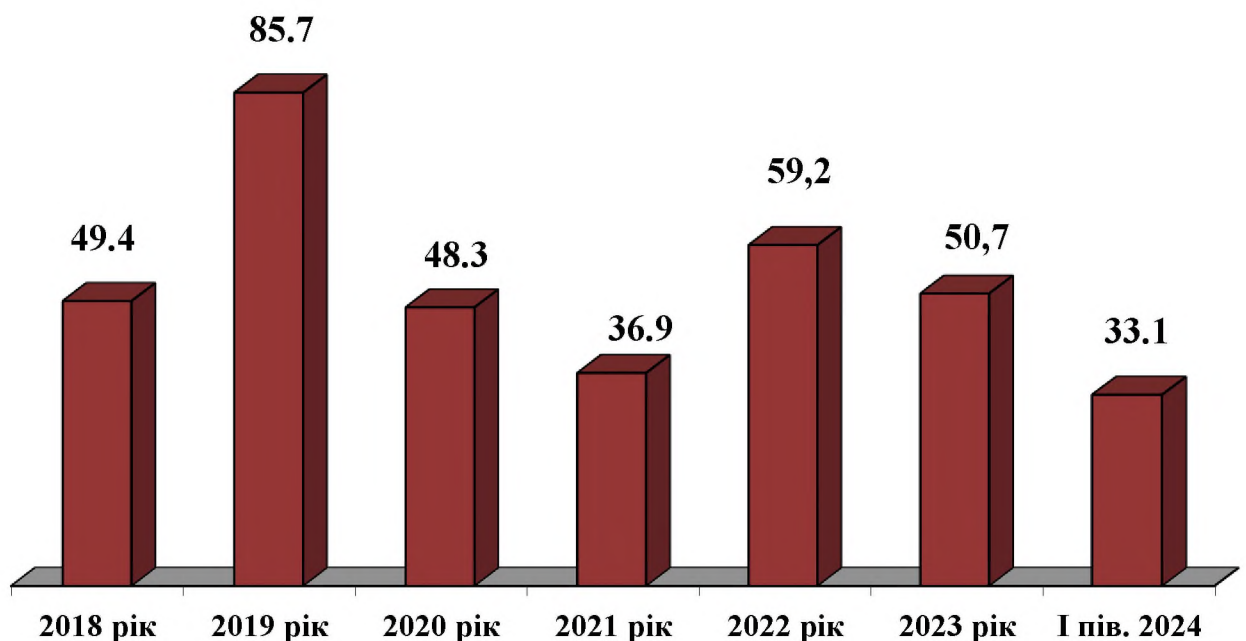

Рис.7. Динаміка введення в експлуатацію житла, тис. кв. м

Серед економічно активних суб'єктів господарювання м. Чернігова діяльність здійснювали 20 комерційних та 7 некомерційних комунальних підприємств міської ради. З них дванадцять належать до житлово-комунальної сфери, шість до сфери охорони здоров'я, два – до торгівлі і послуг, два – до сфери культури, одне – до засобів масової інформації, одне – до спортивної

галузі, одне будівельне, одне транспортне, одне створене для забезпечення громадського порядку та контролю за благоустроєм міста.

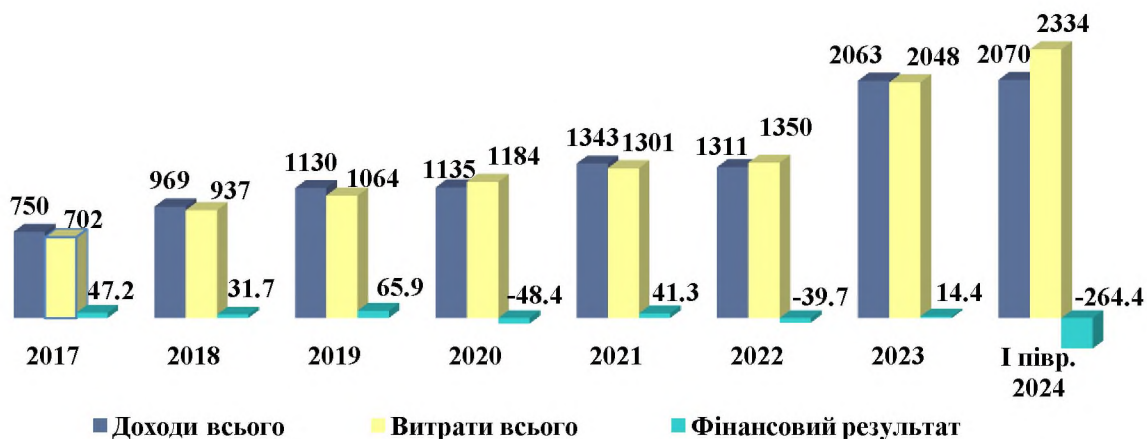

Рис. 8. Загальний фінансовий результат діяльності комерційних комунальних підприємств Чернігівської міської ради, млн грн

На формування загального облікового фінансового результату діяльності комерційних комунальних підприємств значний негативний вплив мало недоотримання доходів підприємствами через збиткові тарифи на комунальні, транспортні та інші послуги, які не переглядались підприємствами в умовах воєнного стану, в тому числі через зменшення платоспроможності споживачів. Найбільш збитковими підприємствами за результатами I півріччя 2024 року є: КП «Теплокомуненерго» Чернігівської міської ради (збиток 167,9 млн грн), КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради (збиток 80,3 млн грн), КП «Чернігівське тролейбусне управління» Чернігівської міської ради (збиток 11,3 млн грн), КП «АТП-2528» Чернігівської міської ради (збиток 3,9 млн грн).

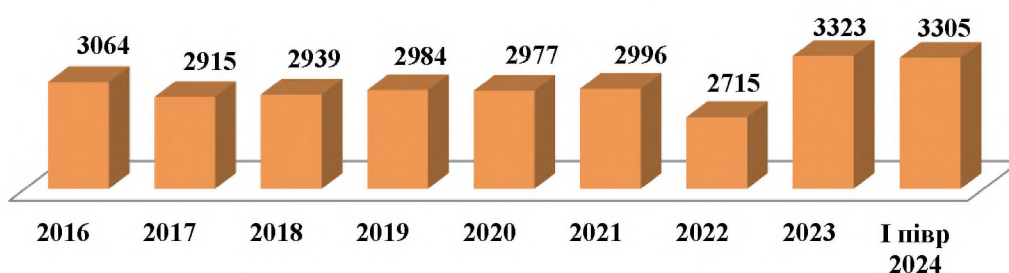

Рис. 9. Середньооблікова чисельність працівників комерційних комунальних підприємств міської ради, осіб

Зростання чисельності працівників комерційних комунальних підприємств міської ради зумовлено передачею з 21.08.2023 єдиного майнового комплексу «Чернігівська ТЕЦ» у повне господарське відання КП «ТКЕ» Чернігівської міської ради, середньооблікова чисельність працівників підприємства за I півріччя 2024 року – 658 осіб.

Особливістю Чернігівської міської територіальної громади є наявність розвинутої мережі суб'єктів господарювання малого і середнього

підприємництва, ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури.

За оперативними даними за I півріччя 2024 року кількість економічно активних суб'єктів малого та середнього підприємництва збільшилась з початку року на 3,0 % і склала 19 188 суб'єктів господарювання, з них 1 638 – юридичні особи (на 4,9 % менше, ніж на початок поточного року) та 17550 – фізичні особи-підприємці (на 3,9 % більше, ніж на початок року).

За даними Головного управління ДПС у Чернігівській області станом на 01.07.2024 у сфері малого та середнього бізнесу зайнято 57,7 тисячі осіб, з них 18,0 тисяч осіб зайнято на середніх підприємствах (31,2 %), 17,6 тисяч – фізичні особи-підприємці (30,4 %), 13,9 тисяч осіб перебуває у трудових відносинах з фізичними особами-підприємцями (23,6 %) та 8,2 тисяч осіб працюють на малих підприємствах (14,2 %).

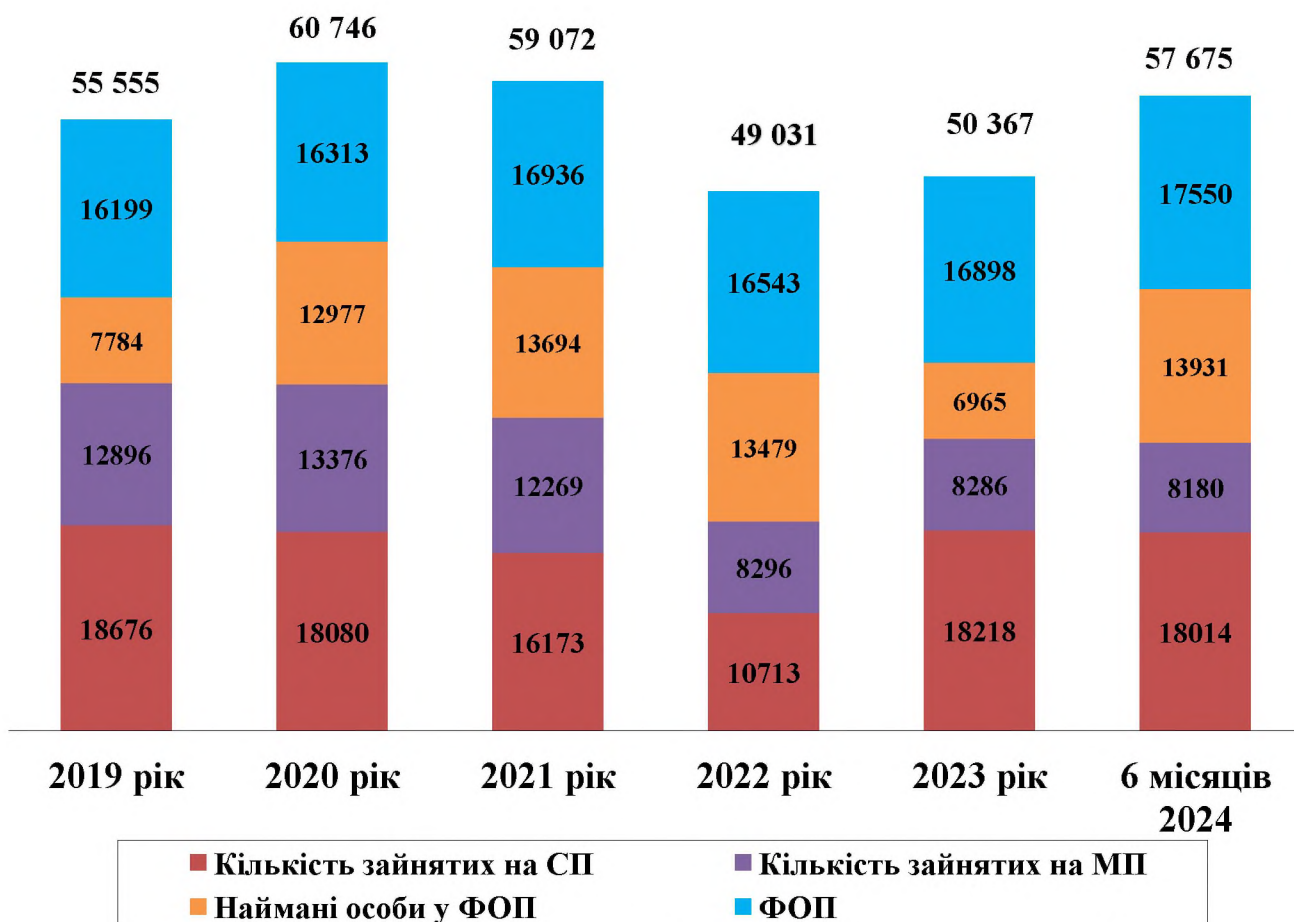

Рис. 10. Чисельність зайнятих у сфері малого та середнього бізнесу у м. Чернігів на кінець періоду, осіб

Обсяги реалізованої продукції малими та середніми підприємствами відповідно до поданих декларацій ПДВ станом на 01.07.2024 становлять близько 9 557,3 млн грн, що на 14,4 % більше, ніж у відповідному періоді 2023 року.

Переважає більшість суб'єктів господарювання, зареєстрованих у м. Чернігові, провадять свою діяльність у сферах торгівлі (9659 підприємств

або 50,3 %) та надання послуг (7492 підприємства або 39,0 %). Виробничою діяльністю зайнято 10,6 % суб'єктів господарювання (2037 підприємств).

Рис. 11. Структура діяльності суб'єктів господарювання МСП

Надходження до бюджету Чернігівської міської територіальної громади від діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва у I півріччі 2024 року склали 645,5 млн грн.

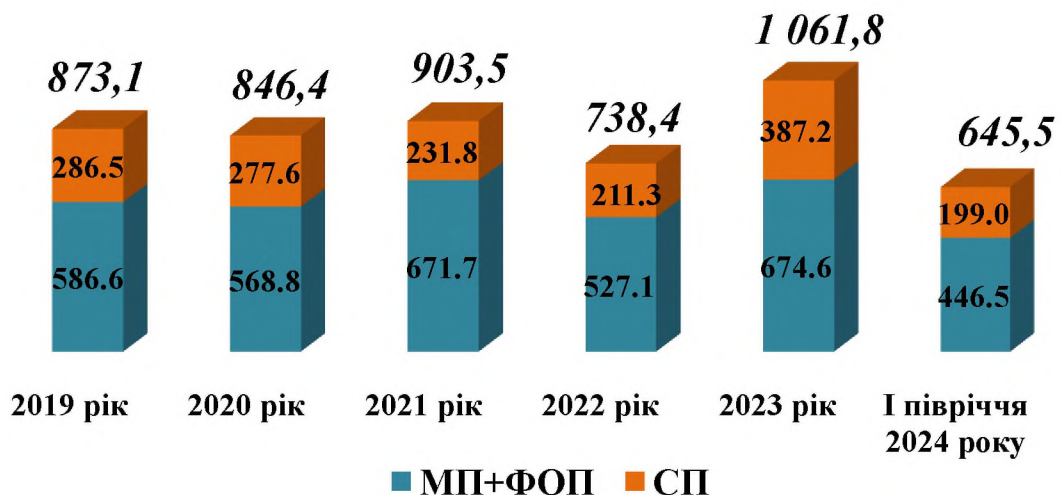

Рис. 12. Надходження до бюджету Чернігівської міської територіальної громади за результатами діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва, млн грн

Середньомісячна заробітна плата найманих працівників на малих та середніх підприємствах міста у I півріччі 2024 року за аналітичними розрахунками склала 14 813 грн, що на 20,6 % більше, ніж у 2023 році.

Для порівняння середня заробітна плата працівників комерційних комунальних підприємств Чернігівської міської ради (з урахуванням КП «Теплокомуненерго» Чернігівської міської ради) у 2023 році становила 15 447 грн, в I кварталі 2024 року – 17 771 грн, в I півріччі 2023 року – 17 971 грн.

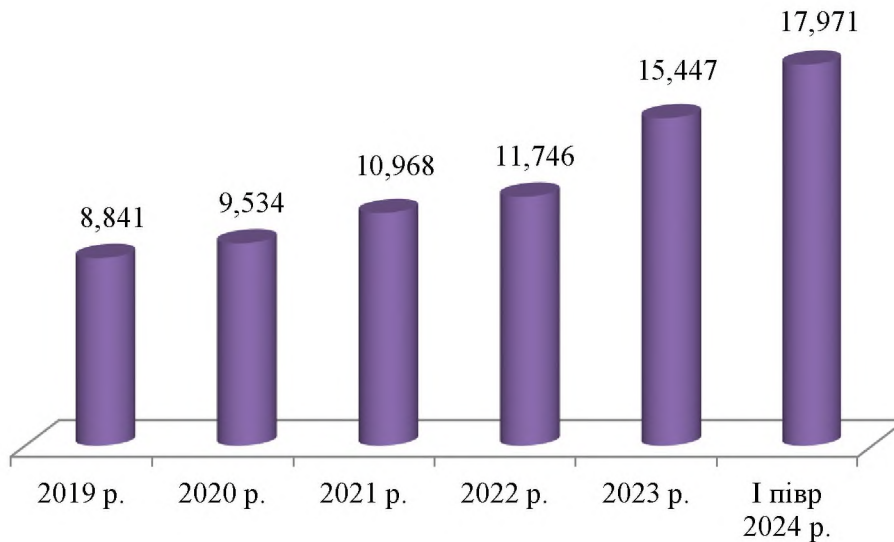

Рис. 13. Середньомісячна заробітна плата працівників комерційних комунальних підприємств Чернігівської міської ради, (грн)

У січні-червні 2024 року обсяг перевезень пасажирів автотранспортом, в порівнянні з аналогічним періодом 2023 року несуттєво зменшився: перевезено 8 389,4 тис. пасажирів (за винятком пасажирів пільгових категорій), що становить 97,1% порівняно з відповідним періодом 2023 року.

Загальні обсяги пасажирських перевезень здійснені міським електротранспортом та комунальними автобусами у I півріччі 2024 року, збільшилися і склали відповідно 11 821,4 тис. пасажирів та 53 196,5 тис. пас. км, що становить 112 % у порівнянні до такого ж періоду 2023 року.

Пасажирів пільгових категорій перевезено 7 938,9 тис. осіб.

Станом на вересень 2024 року відновили освітню діяльність 42 заклади дошкільної освіти, до яких зараховано 6548 дітей. Відкрито 72 групи для дітей раннього віку.

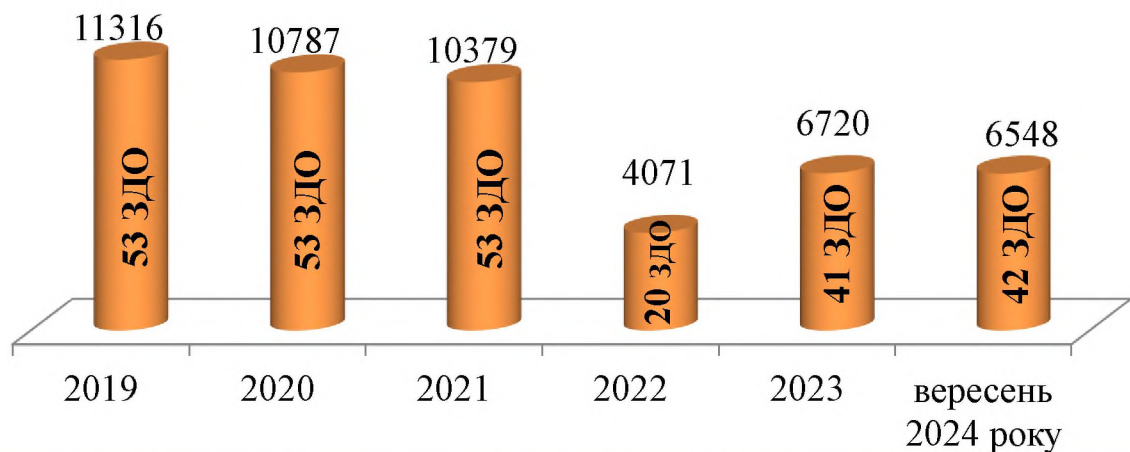

Рис. 14. Кількість здобувачів дошкільної освіти в освітніх закладах міської ради, осіб

У мережі закладів освіти функціонує 31 заклад загальної середньої освіти комунальної форми власності. З 01 вересня 2024 року 30 закладів розпочали роботу в очному режимі, 1 – у дистанційному, через відсутність найпростішого укриття.

У 2024/2025 навчальному році у 31 закладах загальної середньої освіти комунальної форми власності розпочали навчання 26 016 учнів (на 4,1 % менше, ніж у 2023/2024 навчальному році), з них першокласників – 2 063 учні.

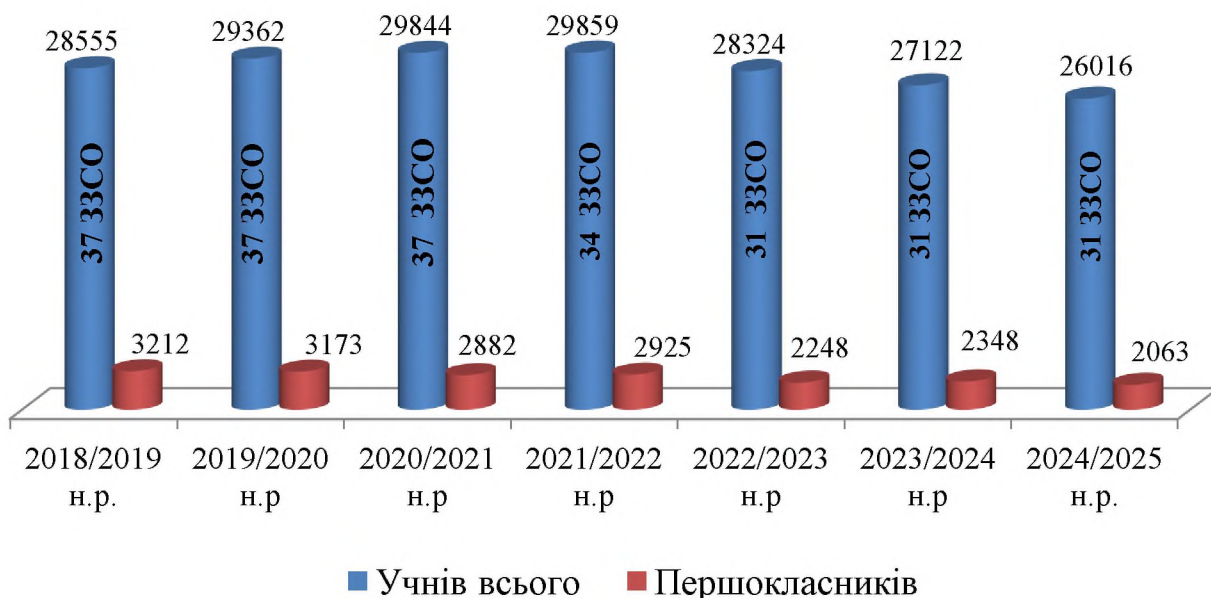

Рис. 15. Кількість здобувачів загальної середньої освіти в освітніх закладах міської ради, осіб

1.3. Проблемні питання територіальної громади та реалізовані заходи

Основними проблемними питаннями у відновленні та економічному і соціальному розвитку Чернігівської міської територіальної громади є:

- демографічна криза – зменшення кількості, як за рахунок природного, так і механічного руху населення, дисбаланс за віковою структурою наявного населення міста;
- нестабільна безпекова ситуація через наближеність до кордонів з країнами-агресорами;
- обмеження постачання електроенергії;
- підвищені ризики втрат цивільного населення, руйнувань об'єктів критичної, соціальної інфраструктури, житлового фонду;
- суттєвий рівень пошкоджень наявних у місті об'єктів соціальної, критичної інфраструктури, житлового фонду, зокрема приватної забудови, та, відповідно, необхідність відновлення цих об'єктів;
- припинення та / або скорочення діяльності частини суб'єктів господарювання міста через знищення або пошкодження виробничих потужностей внаслідок російської військової агресії, ресурсні проблеми, а

також відсутність дієвих механізмів відшкодування суб'єктам господарювання понесених втрат;

- порушення логістичних ланцюгів та втрата традиційних ринків збуту;
- зниження рівня реальної заробітної плати внаслідок інфляційних процесів;
- відтік трудових ресурсів, а також мобілізація військовозобов'язаних працівників, значний кадровий дефіцит;
- забезпечення адаптації внутрішньопереміщених осіб, включаючи необхідність допомоги у забезпеченні житлових, фінансових, соціальних та інших потреб;
- критичний технічний стан тролейбусної інфраструктури (кабельне господарство, тягові підстанції), яка потребує модернізації та реконструкції;
- жорстка конкуренція в залученні інвестицій на національному та міжнародному рівні.

На вирішення цих та інших проблем спрямовані основні завдання та заходи цільових бюджетних програм та програм економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади.

Інформація щодо реалізованих заходів у сферах життєдіяльності міста у поточному році наведена нижче.

Забезпечення територіальної оборони

З метою забезпечення заходів безпеки та захисту населення Чернігівської міської територіальної громади та територіальної оборони у 2024 році діють такі міські цільові програми:

✓ Програма підготовки територіальної оборони та підготовки населення м. Чернігова до участі в русі національного спротиву на 2022 – 2025 роки.

Виконання визначених Програмою заходів сприяло набуттю мешканцями м. Чернігова готовності та здатності до виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

На реалізацію програми за I півріччя 2024 року з бюджету Чернігівської міської територіальної громади було виділено 24 465 тис. грн.

✓ Програма шефської допомоги військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної спеціальної служби транспорту та Державної прикордонної служби України на 2023-2024 роки.

Програма розроблена з метою піднесення престижу військової служби, сприяння обороноздатності та мобілізаційній готовності держави, розв'язання соціально-побутових проблем, задоволення культурних і духовних потреб військовослужбовців, налагодження ефективного цивільно-військового співробітництва.

На реалізацію Програми протягом січня-червня 2024 року з бюджету Чернігівської міської територіальної громади було виділено 21 272,4 тис. грн.

✓ Програма забезпечення громадської безпеки та правопорядку на території м. Чернігова на 2024-2025 роки.

Програма розроблена з метою:

- забезпечення публічної безпеки і порядку;
- охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- протидія злочинності;
- усунення передумов для вчинення правопорушень і забезпечення конституційних прав та свобод людини на основі чітко визначених пріоритетів,
- поступового нарощування у цій справі зусиль правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування та громадськості;
- удосконалення методів організації роботи і шляхів запобігання вчиненню правопорушень;
- активізація роботи щодо профілактики рецидивної злочинності;
- покращання роботи з протидії наркозлочинності, профілактики дитячої бездоглядності, злочинного впливу на неповнолітніх у молодіжному середовищі та в сім'ях;

- дієва протидія злочинності серед неповнолітніх, у тому числі рецидивної;
- підвищення координуючої ролі органів місцевого самоврядування в розв'язанні проблем боротьби зі злочинністю та її негативними наслідками;
- піднесення престижу Національної поліції України.

На реалізацію Програми у I півріччі поточного року було виділено з бюджету Чернігівської міської територіальної громади 19 850 тис. грн.

У I півріччі поточного року завершено розроблення проектно-кошторисної документації за проектами:

- «Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття) для спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 з поглибленим вивченням іноземних мов м. Чернігова»;
- «Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття) для Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 35 Чернігівської міської ради Чернігівської області»;
- «Реконструкція існуючої споруди цивільного захисту (сховища) I корпусу комунального некомерційного підприємства «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради (9-ти поверховий лікувальний корпус)».

Продовжуються розроблення проектно-кошторисної документації за проектами:

- «Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття) для Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 29 Чернігівської міської ради Чернігівської області»;
- «Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття) для Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 Чернігівської міської ради Чернігівської області».

Житлово-комунальне господарство, охорона навколишнього природного середовища, будівництво, ремонт та утримання автомобільних доріг:

За підсумками 1 півріччя 2024 року виконані роботи, спрямовані на задоволення потреб населення у наданні житлово-комунальних послуг належної якості, розвиток інфраструктури міста, забезпечення безпечного руху транспортних засобів міськими автомагістралями, підтримання та покращання екологічної ситуації на території міста, тощо згідно з нижче наведеним переліком.

1. Ремонт, модернізація, технічне обслуговування інфраструктурних об'єктів і мереж, у тому числі мереж зливової каналізації на території міста та території кладовища «Ялівщина» у м. Чернігів з улаштуванням меморіального комплексу.

2. Проведення поточного ремонту, в тому числі аварійно-відновлювальних робіт, об'єктів вулично-дорожньої мережі, тротуарів,

штучних споруд та інших елементів дорожнього покриття на 45 вулицях міста загальною площею 82,3 тис. кв.м.

3. Реконструкція, капітальний ремонт асфальтобетонного дорожнього покриття вулично-дорожньої мережі з урахуванням необхідності облаштування велодоріжок: розроблено проєктну документацію на капітальний ремонт проїзду між 171 ЧРЗ та буд. № 35 вул. Рятувальників.

4. Благоустрій озелених територій м. Чернігова: висаджено 20 кущів та 9,3 м живої зеленої огорожі, квітів у термочаші в кількості 327 штук, улаштовано квітники багаторічних рослин та однолітників загальною площею 23,0 кв.м та 2 371,0 кв. м відповідно та газони загальною площею 960,0 кв. м, знесено окремі засохлі та пошкоджені дерева по місту та на прибудинкових територіях у кількості 470 одиниць, кроновано 46 дерев тощо.

5. Поточний ремонт та технічне обслуговування технічних засобів регулювання дорожнього руху: проведено технічне обслуговування 69 світлофорів, встановлено 409 дорожніх знаків, відремонтовано 6 GSM модулів контролю та управління світлофорними об'єктами та 30 дорожніх контролерів, нанесено 13,9 км поздовжньої та 768,8 кв.м поперечної дорожньої розмітки, замінено 2 світлофори, 164 лампи та 91 кнопку в світлофорах.

6. Поточний ремонт та утримання очисних споруд та зливової каналізації.

7. Поточний ремонт та технічне обслуговування мереж зовнішнього освітлення міста: відремонтовано 1617 світильників, замінено 23,4 км повітряних ліній, 266 світильників та 5020 ламп, встановлено та замінено 13 залізобетонних та 5 металевих опор.

8. Технічне обслуговування системи відеоспостереження вулиць міста Чернігова та технічний супровід роботи віртуальної мережі (422 камер відеоспостереження, 88 комутаційних шаф, тощо).

9. Утримання 3-х підземних переходів.

10. Поточний ремонт та утримання 9 громадських вбиралень.

11. Утримання 12-ти місць поховань.

12. Доставка в морг померлих і загиблих безрідних громадян та з моргу до кладовища померлих і загиблих самотніх громадян, осіб без певного місця проживання, а також невпізнаних трупів, знайдених у межах міста (усього – доставка 1 048 померлих громадян).

13. Захоронення 30 невідомих безрідних людей.

14. Підтримання санітарного стану річки Стрижень із прибиранням водного дзеркала на ділянках по вулицях Героїв Чорнобиля та Берегова.

15. Регулювання чисельності безпритульних тварин методом біостерилізації: стерилізовано та перетримано на території пункту тимчасового утримання тварин по вул. Володимира Дрозда в м. Чернігові 303

тварини (127 собак та 176 котів), проведено ревакцинацію 372 безпритульних тварин.

16. Збирання від населення небезпечних відходів Комунальними підприємствами «Новозаводське», «Деснянське», «ЖЕК -10», «ЖЕК -13» Чернігівської міської ради для передані ліцензованій організації, яка здійснює господарську діяльність у сфері управління небезпечними відходами.

17. Надання інших послуг з благоустрою міста Чернігова.

У 2024 році продовжують здійснюватися заходи щодо ліквідації наслідків російської військової агресії та забезпечення належного функціонування зазначених об'єктів, зокрема, протягом 1 півріччя були виконані наступні заходи:

1. Проведено обстеження технічного стану 2 житлових будинків, пошкоджених внаслідок ракетного удару зі сторони країни-агресора російської федерації:

- по вул. Шевченка, 101 в м. Чернігів (пошкодженого 17.04.2024);
- по вул. Миру, 10А в м. Чернігів (повторне технічне обстеження).

2. Розпочато проведення аварійно-відновлювальних робіт житлових будинків за адресами вул. Шевченка, 101 та вул. Шевченка, 246а в м. Чернігів, пошкоджених в результаті російської військової агресії.

3. Виконання невідкладних аварійних робіт внаслідок ракетного удару зі сторони країни-агресора російської федерації 17.04.2024.

4. Реконструкція водопровідної насосної станції «Подусівка» КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради, розташованої на землях Новобілоуської ОТГ Чернігівської області Чернігівського району за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

5. Реконструкція водопроводу по вулиці Квітнева та проспекту Миру від ВНС-4 в м. Чернігів, ураженого внаслідок воєнних дій РФ на території України у рамках проєкту «Підтримка швидкого економічного відновлення українських муніципалітетів».

Містобудування. Житлове будівництво та забезпечення населення житлом:

Рішенням Чернігівської міської ради від 08 лютого 2024 року № 37/VIII-32 затверджений проєкт містобудівної документації «Детальний план території другого мікрорайону житлового району «Масани».

Станом на 10 липня 2024 року зафіксовано та складено 3 279 актів комісійного обстеження пошкоджених унаслідок російської військової агресії приватних житлових будинків, дачних і садових будинків, із них на 59 об'єктів, що пошкоджені в 2024 році.

З пошкоджених будівель підлягають відновленню:

- в рамках поточного ремонту та/або капітального ремонту об'єкта (незначно пошкоджені) – 1 796 од.;

- в рамках капітального ремонту об'єкта, реконструкції об'єкта (значно пошкоджені) – 947 од.

Не підлягають відновленню (зруйновані) 536 об'єктів.

Управлінням державного архітектурно-будівельного контролю Чернігівської міської ради на підставі актів готовності об'єктів до експлуатації, прийняті в експлуатацію закінчені будівництвом об'єкти – багатоповерхові, багатоквартирні житлові будинки загальною площею 33,1 тис. кв. м.

До фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, включено 129 кімнат у гуртожитках освітніх закладів, тимчасові споруди, що розташовані за адресою: вул. Володимира Дрозда, 24, 112 житлових приміщень та кімнату у комунальній квартирі № 15 по вулиці Дмитра Самоквасова, буд. 6.

Відповідно до Порядку на обліку громадян, що потребують житла для тимчасового проживання, перебуває 332 сім'ї внутрішньо переміщених осіб, з яких:

- 40 сімей (50 осіб) заселено до гуртожитків;

- 112 сім'ям (236 особам) розподілені тимчасові житлові приміщення

по

- вулиці Володимира Дрозда, 24;

- 1 сім'ї (2 особам) розподілено кімнату у комунальній квартирі № 15 по вулиці Дмитра Самоквасова, 6;

- 5 сім'ям (20 особам) розподілені тимчасові житлові приміщення, придбані відповідно до Програми придбання у комунальну власність територіальної громади міста Чернігова житла для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам на 2021-2024 р.

Продовжуються роботи з будівництва майданчика для розміщення тимчасових споруд з метою життєзабезпечення внутрішньо переміщених осіб, що втратили житло внаслідок російської військової агресії.

Підприємництво та надання адміністративних послуг:

Розпорядженням міського голови від 09.03.2023 № 42-р (зі змінами) було створено комісію з обстеження будівель та споруд, які належать суб'єктам господарювання, пошкоджених внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Комісія проводить комісійне обстеження пошкоджених будівель та споруд за зверненнями (заявами) суб'єктів господарювання та забезпечує внесення інформації про пошкоджені будівлі та споруди згідно зі складеними актами про комісійне обстеження пошкоджених об'єктів нерухомості до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України.

Так, станом на 01.07.2024 обстежено 318 об'єктів, які були пошкоджені внаслідок збройної агресії російської федерації. За результатами обстеження складено та занесено до Реєстру пошкодженого та знищеного майна 318 Актів комісійного обстеження, з них:

- 115 об'єктів мають категорію пошкоджень I.a «Наявні незначні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, але без порушення вимог щодо механічного опору та стійкості за граничним станом першої та другої групи пошкоджено до 20%»;

- 61 об'єкт має категорію пошкоджень I.b «Наявні незначні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, але без порушення вимог щодо механічного опору та стійкості за граничним станом першої та другої групи пошкоджено на 21-40%»;

- 117 об'єктів мають категорію пошкоджень II «Наявні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій (категорій відповідальності конструкцій А та Б), ступінь та характер яких свідчить про необхідність виконання робіт щодо часткового демонтажу частин об'єкта або його окремих конструкцій, підсилення об'єкта або його окремих несучих та огорожувальних конструкцій пошкоджено на 41-80%»;

- 25 об'єктів мають категорію пошкоджень III «Об'єкт непридатний для використання за цільовим призначенням, повністю втратив свою економічну цінність, наявні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, ступінь та характер яких свідчить про небезпеку аварійного обвалення об'єкта (зруйновані об'єкти) пошкоджено на 81-100%».

Учасниками Центру адміністративних послуг м. Чернігова (далі – ЦНАП) є 33 суб'єкта надання адміністративних послуг: Чернігівська міська рада та її виконавчі органи, посадові та службові особи управління адміністративних послуг Чернігівської міської ради, адміністратори, державні реєстратори, Чернігівська обласна державна адміністрація, та її департаменти, відділи та управління, територіальні (місцеві) органи центральних органів виконавчої влади, їх посадові та службові особи, задіяні у забезпеченні організації надання затвердженого переліку адміністративних послуг у ЦНАП.

Загальна кількість адміністративних послуг, що надається через ЦНАП, складає 292, з них 97 послуг (33 %) надаються Чернігівською міською радою та її виконавчими органами, в тому числі 38 послуг надаються безпосередньо управлінням адміністративних послуг Чернігівської міської ради, 45 послуг – департаментами та управліннями Чернігівської обласної державної адміністрації та 150 послуг – територіальними органами центральних органів виконавчої влади.

Станом на 01.10.2024 до учасників ЦНАП надійшло 326 761 звернення, у тому числі 110 881 заява, 107 011 звернень суб'єктів господарювання за консультацією, 108 869 звернень для отримання результату послуги.

З урахуванням особливостей режиму воєнного стану проводиться постійна робота щодо актуального функціонування та інформаційного наповнення Порталу адміністративних послуг м. Чернігова, удосконалення серверної програми АСКОД та захисту локальної мережі від зовнішніх загроз,

запровадження спрощеного механізму обміну інформацією, застосування електронного документообігу в сфері надання адміністративних послуг, впровадження сучасних електронних сервісів, що дозволяє проводити онлайн реєстрацію в електронній черзі, отримувати консультації з питань надання адміністративних послуг в режимі онлайн, проводити онлайн-обмін інформацією з суб'єктами надання адміністративних послуг тощо.

З метою спрощення отримання державних послуг, надання інформаційної та консультаційної підтримки суб'єктам підприємництва на Порталі працюють посилання на платформи: Гід з державних послуг <https://guide.diia.gov.ua/> та Дія. Бізнес <https://business.diia.gov.ua/>.

Для зручного отримання кваліфікованих консультацій за окремими категоріями послуг діє консультування суб'єктів звернень через Call-центр одночасно за кількома лініями. Взаємодію та зворотній зв'язок з заявниками забезпечує використання інформаційно-консультативних сервісів чат-боту в Telegram та чату на основі Facebook.

Міжнародні відносини та інвестиції:

У 2024 році у місті реалізуються ряд економічних, соціальних, гуманітарних та культурних проєктів спільно з містами-партнерами та міжнародними організаціями.

У 2024 році місто Чернігів встановив партнерство з містами-побратимами: Сен-Дені (Франція, січень 2024 року) та Вайт-Плейнс (штат Нью-Йорк, США, січень 2024 року).

Було досягнуто згоди щодо організації культурно-освітнього обміну для дітей віком 12-14 років, що постраждали внаслідок російської агресії у місті Сен-Дені (Франція).

У травні, до дня Європи, відбулося відкриття культурно-просвітницького простору у Міському палаці культури ім. В. Радченка, що був створений за фінансової підтримки міста-побратима Аахен (Німеччина).

Розпочато перемовини з містом Лаппеєнранта (Фінляндія) щодо реалізації спільного міжнародного проєкту у сфері управління відходами.

Також місто Чернігів отримало запрошення від Лаппеєнранти взяти участь у відзначенні ювілею міста та відвідати місто-побратим з метою ознайомлення з досвідом у сфері енергетики та водного господарства.

На запрошення міста Жешув (Польща) представники відділу міжнародних відносин та інвестицій відвідали місто-побратим та взяли участь в міжнародному проєкті «Академія місцевого самоврядування», який передбачає обмін досвідом та впровадження європейських підходів у галузях зеленої енергетики, водопостачання, цифровізації, культури.

У червні 2024 року на запрошення міста-побратима Меммінген (Німеччина) секретар Чернігівської міської ради Олександр Ломако здійснив візит з нагоди 30-річчя партнерства між містами. Під час офіційних зустрічей було підписано Меморандум про підтвердження побратимських відносин між містами Меммінген та Чернігів.

Місто Огре (Латвія) продовжує надавати технічну та гуманітарну допомогу військовим частинам України.

Протягом 2024 року було укладено ряд договорів та меморандумів між Чернігівською міською радою та міжнародними партнерами, зокрема:

- Меморандум про взаєморозуміння та взаємодію між Представництвом Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та Чернігівською міською територіальною громадою;
- Меморандум про взаєморозуміння між Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) Гмбх та Чернігівською міською радою;
- Меморандум про співробітництво щодо МАСЦО в м. Чернігові;
- Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю між Відокремленим підрозділом іноземної неурядової організації «Філія Актед» та Чернігівською міською радою.

За I півріччя 2024 року місто Чернігів відвідало 10 урядових іноземних делегацій:

- з Латвійської Республіки на чолі з головою Сейму Латвійської Республіки пані Дайга Мієріня (17.01.2024);
- з Латвійської Республіки на чолі з Державним секретарем Міністерства економіки Латвійської Республіки паном Едмундсом Валантісом (22.02.2024);
- з Королівства Бельгії на чолі з міністром з питань співробітництва у сфері розвитку пані Кароліною Женні (23.03.2024);
- з Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні на чолі з тимчасово повіреним у справах паном Тімом Пранге (01.03.2024);
- з Посольства Латвійської Республіки в Україні на чолі з заступником голови Місії з питань реформ і реконструкції пані Мадарою Сіліня (13.05.2024);
- з Латвійської Республіки на чолі з Міністром економіки Латвійської Республіки паном Вікторсом Валайнісом (20.05.2024);
- з Федеративної Республіки Німеччина на чолі з депутатом Бундестагу паном Лукасом Беннером (29.05.2024);
- з Посольства Швейцарської Конфедерації на чолі з старшою координаторкою проєктів Посольства Швейцарії в Україні Ілоною Постемською (04.06.2024);
- з Генерального штабу Міністерства оборони Бельгії на чолі з Другим секретарем та аташе з питань безпеки Посольства Бельгії в Києві паном Поль-Анрі Дасселеер (20.06.2024).

Також місто відвідав Надзвичайний та Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні пан Мартін Єгер (23.05.2024).

Окрім високопосадовців європейських країн, місто Чернігів відвідувала велика кількість міжнародних неурядових, громадських, благодійних організацій. Серед них були представлені такі організації як: Міжнародний Комітет Червоного Хреста, БО «Благодійний фонд «Місія Солідарності», Німецько-українське бюро, агентство розвитку федерального уряду Бельгії Enable, Програма розвитку ООН, Міжнародна організація з

міграції, SALAR, Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ), місія ЮНЕСКО, Фонд «Партнерство за сильну Україну» та інші.

Загалом протягом I півріччя 2024 року місто відвідали 29 делегацій.

Енергозбереження:

Внаслідок повномасштабного російського військового вторгнення на територію України значної шкоди завдано об'єктам критичної інфраструктури та функціонуванню всіх систем життєзабезпечення міста.

Фінансування заходів з енергозбереження та енергоефективності було переглянуто з метою максимального усунення наслідків бойових дій та задля максимального забезпечення коштами бюджету Чернігівської міської територіальної громади потреб ЗСУ.

Проте, в умовах значної нестабільності роботи енергосистеми та відновлення житлових будівель, закладів і установ соціальної сфери, об'єктів критичної інфраструктури, що зазнали руйнувань, продовжувалась робота щодо реалізації енергоефективних проєктів та впровадження енергоощадних заходів в бюджетній сфері міста.

Задля функціонування при обмеженні/відсутності електропостачання об'єкти критичної інфраструктури міста забезпечені альтернативними джерелами енергії (електричні генератори бензинового та дизельного типу дії). Встановлено 1106 електрогенераторів, з яких в закладах освіти – 130 одиниць, охорони здоров'я – 69 одиниць, культури – 11 одиниць, об'єктах теплопостачання і водозабезпечення – 69 генераторів, в адміністративних будівлях і в житлово-комунальній сфері – 827 одиниць.

Під час виконання ремонтних робіт з відновлення після активних бойових дій на території громади, а саме: ремонт фасадів, цоколів, покрівель, віконних і дверних конструкцій, будівель соціального та житлового секторів міста тощо, максимально враховувались діючі вимоги до енергоефективності, а також застосовувались технічні рішення, спрямовані на енергоощадність.

Капітальні та поточні ремонтні роботи включали в себе заходи з енергоефективності, а саме: встановлення енергоефективних металопластикових дверних блоків у ліцеї № 1, ЗЗСОН № 25; ремонт вентиляції у гімназії № 9; ремонт покрівлі у ліцеї № 12, гімназіях № 7 та № 28; реконструкція будівлі гімназії № 20; у мережі зовнішнього освітлення міста проведено заміну 266 світильників і 5020 ламп, замінено 23,4 км повітряних ліній.

Тривають роботи з енергоефективної реновації будівлі гімназії № 13, реалізується проєкт, яким передбачена комплексна термомодернізація будівлі головного КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради.

Виконуються роботи і встановлення сонячних панелей у ліцеї № 1, гімназіях № 3, № 20 та № 29.

На виконання Програми відновлення та розвитку електротранспорту м. Чернігова на 2023-2025 роки в поточному році було придбано 3 одиниці енергоефективних низькопідлогових тролейбусів з автономним запасом ходу для забезпечення роботи електротранспорту в мікрорайонах міста, де було зруйновано та не відновлено контактну мережу.

Продовжилась робота щодо забезпечення раціонального та ефективного споживання енергоносіїв, контролю та моніторингу за їх використанням, а також дотриманням встановлених граничних норм з використання енергоресурсів бюджетними установами міста.

За підсумками I півріччя 2024 року використання енергетичних ресурсів закладами, установами та організаціями, що утримуються за рахунок коштів з бюджету Чернігівської міської територіальної громади, перебуває у межах встановлених граничних норм споживання енергоносіїв на поточний рік.

Управління об'єктами комунальної власності:

Станом на 01.08.2024 фондом комунального майна міської ради укладено 115 договорів оренди, з них 1 договір оренди єдиного майнового комплексу, який забезпечує теплопостачання міста.

Сума надходжень за січень – липень 2024 року від орендної плати до бюджету Чернігівської міської територіальної громади складає 20 864,8 тис. грн, що становить 97,7 % від планового показника 21 360,0 тис. грн. У тому числі: за єдиний майновий комплекс – 18 031,4 тис. грн (96,4 % від планового показника – 18 700,0 тис. грн), за нерухоме та інше окреме індивідуально визначене майно – 2 833,4 тис. грн (з них 553,4 тис. грн – залишок коштів за 2023 рік, який залишився на рахунку фонду комунального майна міської ради на 01.01.2024) (106,5 % від планового показника – 2 660,0 тис. грн).

Очікуються надходження до бюджету Чернігівської міської територіальної громади від оренди комунального майна у 2024 році 31 760,0 тис. грн (127,2 % від плану – 24 960,0 тис. грн), у тому числі за єдиний майновий комплекс – 27 200,0 тис. грн, за нерухоме та інше окреме індивідуально визначене майно – 4 560,0 тис. грн).

Надходження за єдиний майновий комплекс розраховувалися виходячи з прогнозованих середньомісячних надходжень у січні – липні 2024 року – 1 700,0 тис. грн.

Надходження за нерухоме та інше індивідуально визначене майно розраховувалися виходячи з прогнозованих середньомісячних надходжень до бюджету Чернігівської міської територіальної громади у 2023 році у сумі 380 тис. грн (без ПДВ).

Фондом комунального майна Чернігівської міської ради у січні – липні 2024 року оголошено 20 електронних аукціонів про передачу в оренду нерухомого майна комунальної власності територіальної громади міста Чернігова:

- 8 електронних аукціонів про передачу в оренду;
- 6 електронних аукціонів про передачу в оренду із зниженням стартової орендної плати на 50 відсотків;
- 5 електронних аукціонів за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій;
- 1 електронний аукціон на продовження діючого договору оренди.

За результатами проведених аукціонів, які були оголошені з грудня 2023 року по липень 2024 року, укладено 1 новий договір оренди і 2 додаткові

угоди на продовження діючих договорів оренди. Також укладено 7 додаткових угод на продовження договорів оренди без проведення аукціону та 11 додаткових угод про внесення змін до договорів оренди.

Станом на 01.08.2024 фондом комунального майна Чернігівської міської ради погоджено: 11 нових договорів оренди, 53 додаткові угоди про внесення змін до договорів оренди.

За станом на 01.08.2024 залишаються вільними 2 приміщення, у тому числі підвали, які на даний час використовуються, мешканцями будинків як найпростіші укриття. Практично усі об'єкти, що пропонуються для передачі в оренду, непридатні для використання без проведення поточного та капітального ремонту.

Рішенням Чернігівської міської ради від 08.02.2024 № 37/VIII–29 затверджений Перелік об'єктів комунальної власності територіальної громади м. Чернігова, що підлягають приватизації у 2024 році, до якого включено 3 об'єкти які підлягають приватизації шляхом продажу на аукціоні в електронній формі. Рішеннями міської ради від 10.07.2024 року №41/VIII-11, від 10.07.2024 року № 41/ VIII-12 внесені зміни до переліку об'єктів комунальної власності територіальної громади м. Чернігова, що підлягають приватизації у 2024 році, додатково включено 2 об'єкти для продажу на аукціоні в електронній формі.

За січень – липень 2024 року надходження до бюджету Чернігівської міської територіальної громади від приватизації склали 2 631,1 тис. грн, (крім того ПДВ до державного бюджету – 526,2 тис. грн).

Додатково до бюджету Чернігівської міської територіальної громади було перераховано 7,1 тис. грн реєстраційних внесків, що вносяться за реєстрацію заяв на участь в аукціоні потенційними покупцями. З урахуванням реєстраційних внесків всього до бюджету Чернігівської міської територіальної громади перераховано 2 638,2 тис. грн.

Очікувана сума надходжень до бюджету Чернігівської міської територіальної громади від приватизації у 2025 році – 5 000,0 тис. грн.

Транспорт і зв'язок:

Пасажи́рські перевезення електротранспортом забезпечуються комунальним підприємством «Чернігівське тролейбусне управління». Щоденно на маршрути, в середньому, виходить 56 одиниць рухомого складу електротранспорту.

Продовжується оновлення рухомого складу комунального підприємства «Чернігівське тролейбусне управління» Чернігівської міської ради: 80 % тролейбусів, які виходять на маршрути є низькопідлоговими та пристосовані до потреб маломобільних груп населення. На виконання Програми відновлення та розвитку електротранспорту м. Чернігова на 2023-2025 роки, затвердженої рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради від 15 вересня 2022 року № 383, у поточному році було придбано 3 нових енергоефективних низькопідлогових тролейбуси із автономним запасом ходу із динамічною підзарядкою ходу для подальшого забезпечення роботи

електротранспорту в мікрорайонах міста, де було зруйновано та не відновлено контактну мережу.

Середній вік рухомого складу автомобільного транспорту становить до 7 років, електротранспорту – 11 років. Відносно високим залишається рівень старіння основних фондів тролейбусного господарства, що суттєво збільшує енергозатрати та витрати на їх утримання.

Відкрито нові тролейбусні маршрути до мікрорайонів «Подусівка» та «Шерстянка».

Запроваджено пересадкову модель на всі види транспорту, які працюють на міських маршрутах загального користування.

Розпочато процес видачі пільгових транспортних карток окремим категоріям громадян-мешканцям Чернігівської міської територіальної громади, які відповідно до законодавства мають право на безоплатний проїзд у громадському транспорті.

Оновлено рухомий склад автобусів, що працюють за міськими автобусними маршрутами загального користування. До 94% збільшено кількість автобусів, пристосованих до потреб маломобільних груп населення.

Компенсація перевізникам за перевезення пасажирів пільгових категорій у I півріччі 2024 року склала:

- електротранспортом – 47 000,0 тис. грн;
- автотранспортом – 0,0 тис. грн;
- залізницею – 260,0 тис. грн.

Основною проблемою галузі є дефіцит водіїв, а також технічного персоналу для обслуговування рухомого складу громадського транспорту.

Підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика:

На обліку в управлінні (службі) у справах дітей Чернігівської міської ради знаходиться 30 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

На первинний облік за перше півріччя 2024 році поставлено 39 дітей з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, з них: 31 дитина влаштована до сімейних форм виховання, 7 – до центру соціально-психологічної реабілітації, 1 дитина перебувала у закладі інституційного догляду.

Загалом, на первинному обліку в управлінні (службі) у справах дітей перебуває 365 дітей з категорії дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. З них: 322 виховуються в сім'ях, 43 перебувають у державних дитячих закладах. Сімейними формами виховання охоплено 88,2 % дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З зазначеної категорії дітей 54 мають житло або частину житла на праві власності, 263 мають житло на праві користування; 48 не мають житла. На квартирному обліку у міській раді перебуває 17 дітей віком від 16 до 18 років.

За результатами проведених перевірок умов проживання дітей, які перебувають на обліку, або щодо яких надійшли повідомлення про порушення їх прав, було направлено 49 клопотань до поліції про притягнення батьків до

адміністративної відповідальності за невиконання батьківських обов'язків по вихованню дітей. Виявлено і вилучено із сім'ї одну дитину у зв'язку із загрозою її життю та здоров'ю.

За шість місяців 2024 року підготовлено 5 позовів на позбавлення батьків батьківських прав. Рішеннями судів 15 дітей були відібрані у батьків без позбавлення батьківських прав.

Для соціальної підтримки дітей з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах, управлінням (службою) у справах дітей Чернігівської міської ради проводяться різноманітні акції, у тому числі із залученням благодійників, спонсорів та меценатів. У квітні 2024 року 5 дітей з цієї категорії було запрошено до участі у майстеркласі "Plastic Fantastic" та на екскурсію до парку природи «Беремицьке». Надано сертифікати 30 дітям на суму 500 гривень кожний для придбання шкільного приладдя.

В 2024 році 3 сім'ї (що перебували на обліку як кандидати в усиновлювачі), які мешкають на території міста, усиновили трьох дітей. На обліку як кандидати в усиновлювачі перебуває сім сімей.

У місті обліковано п'ять дитячих будинків сімейного типу, в яких виховується 31 дитина і дві особи старше 18 років, та 14 прийомних сімей в яких виховується 15 прийомних дітей і п'ять осіб старше 18 років.

В поточному році діючу прийомну сім'ю переведено у дитячий будинок сімейного типу, до якого довлаштовано трьох дітей із закладу інституційного догляду та перевлаштовано троє дітей, які вже виховувались у цій прийомній сім'ї.

В поточному році утворено чотири прийомні сім'ї, до яких влаштовано чотири дитини.

Три дитячі будинки сімейного типу та три прийомні сім'ї з дітьми тимчасово перебувають за кордоном.

Крім того, в місті діє три патронатні сім'ї, в яких на даний час перебуває чотири дитини.

Продовжує свою роботу міська координаційна рада з питань соціального супроводу сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Протягом звітного періоду відбулося 6 засідань ради, розглянуто 44 справи.

В рамках проекту Представництва Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) в Україні «Міста і громади, вільні від домашнього насильства» планується відкриття Денного центру соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього та гендерно-зумовленого насильства. Також підготовлено дві експертки-консультантки з питань розбудови муніципальної системи протидії та запобігання домашньому насильству.

Збережено мережу клубів за місцем проживання, відбувається сталий розвиток мережі гуртків, секцій, студій, творчих об'єднань у рамках діяльності комунального закладу «Позашкільний навчальний заклад «Центр роботи з дітьми та молоддю за місцем проживання», проводяться започатковані традиційні загальноклубні та загальноміські заходи, в яких беруть участь вихованці клубів. Найбільша увага приділялася інтелектуальному розвитку дітей, профілактичним тренінгам за та ін. Так, протягом I півріччя поточного року проведено 350 заходів, якими було охоплено 1560 вихованців клубів.

Продовжується сприяння соціально-профілактичній діяльності відділу соціально-профілактичної роботи Центру роботи з дітьми та молоддю за місцем проживання.

У рамках виконання Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» забезпечено співпрацю управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради з громадською організацією «Спілка жінок м. Чернігова», Чернігівською міською громадською організацією «Центр гендерних ініціатив», Лігою ділових і професійних жінок м. Чернігова, Спілкою жінок-науковців м. Чернігова. Відбувалися заходи з підтримки жінок та дітей ВПО, зустрічі з відомими українськими людьми, заходи до Міжнародного дня сім'ї, Дня матері, зустрічі з жінками-військовими тощо. Щорічно підтримується ініціатива громадської організації «Спілка жінок м. Чернігова» у проведенні міського свята «Жінка року». За 26 років існування конкурсу, який став дуже популярним не лише у жіночому середовищі, вшановано 215 заслужених жінок нашого міста.

Зайнятість населення та ринок праці:

За відкритими даними, розміщеними на вебсайті Чернігівського обласного центру зайнятості у розділі «Аналітична та статистична інформація», у Чернігівській філії обласного центру зайнятості протягом 6 місяців поточного року отримували послуги 3 597 безробітних, з них допомогу по безробіттю отримували 2 073 особи. Профорієнтаційними послугами було охоплено 3488 безробітних осіб, з них 176 осіб проходили професійне навчання.

Протягом I півріччя поточного року до Чернігівської філії обласного центру зайнятості надали інформацію про вакансії 704 роботодавці про 1313 вакансій.

Працевлаштовано протягом I півріччя поточного року 1340 осіб, з них 126 безробітних окремих категорій за рахунок реалізації компенсаційних програм для роботодавців. Зокрема, робочими місцями забезпечено 32 внутрішньо переміщені особи з компенсацією роботодавцям витрат на оплату праці та за 6 осіб з інвалідністю надано роботодавцям компенсацію витрат на облаштування їх робочого місця. У громадських та інших роботах тимчасового характеру взяли участь 6 осіб. Ваучер на навчання у січні-червні 2024 року отримали 62 особи, пройшли професійне навчання 176 осіб. На суспільно-корисні роботи отримали направлення 2 503 особи.

Соціальний захист та соціальне забезпечення населення. Компенсація за пошкоджене майно:

Реалізація державної політики соціальної підтримки найбільш вразливих верств населення залишається одним із важливіших напрямком роботи департаменту соціальної політики Чернігівської міської ради. Значне місце в системі соціальної підтримки населення займають державні соціальні допомоги.

З початку 2024 року призначено різних видів державної соціальної допомоги на суму 209 964,5 тис. грн, кількість отримувачів – 15 254 особи.

Отримали державну допомогу сім'ям з дітьми: допомогу по вагітності та пологам – 216 осіб на суму 809,7 тис. грн, одноразову допомогу при народженні дитини та усиновленні – 5 710 осіб на суму 30 956,6 тис. грн, допомогу на дітей, які перебувають під опікою – 232 особи на суму 10 736,6 тис. грн, допомогу на дітей одиноким матерям – 313 осіб на суму 2 716,6 тис. гривень.

Тимчасову державну допомогу дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, з початку 2024 року отримали 119 осіб на суму 1 706,5 тис. грн, компенсацію за надання послуги «муніципальна няня» – 4 особи на суму 109,6 тис. грн, допомогу на дітей в багатодітних сім'ях – 688 осіб на суму 10 150,1 тис. грн.

Також призначено та виплачено з початку 2024 року державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям 878 особам на суму 30 394,3 тис. гривень.

Нараховано та виплачено державної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю – 3 717 особам на суму 77 778,3 тис. грн, допомогу на дітей, яким не встановлена інвалідність – 4 особам на суму 86,0 тис. грн, державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю – 1 435 особам на суму 20 807,6 тис. грн, грошову допомогу непрацюючій особі, яка досягла пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату на суму 295,0 тис. грн – 27 особам.

Нарахована та виплачена допомога на догляд 306 одиноким особам, які досягли 80-річного віку на суму 1 827,4 тис. грн.

Грошову допомогу особам, що проживають разом з особою з інвалідністю 1 чи 2 групи внаслідок психічного розладу отримали 561 особа на суму 8 754,0 тис. грн.

Виплата компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги на непрофесійній основі проводиться за рахунок бюджету Чернігівської міської територіальної громади. З початку 2024 року призначено компенсацій на суму 4 873,1 тис. грн (кількість отримувачів – 433).

Виплачено соціальної допомоги на дітей та грошового забезпечення батькам-вихователям у 15 прийомних сім'ях та 7 дитячих будинках сімейного типу на суму 3 050,7 тис. грн.

Соціальну допомогу на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя та грошового забезпечення патронатному вихователю отримали 2 вихователя на суму 391,2 тис. грн.

Проводяться роботи по забезпеченню реалізації пілотного проєкту з монетизації одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка». З початку 2024 року прийнято 566 заяв на виплату грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на суму 4 289,8 тис. грн.

Станом на 01 липня 2024 року нарахована та виплачена одноразова матеріальна допомога 2 особам, які постраждали від торгівлі людьми на суму 18,2 тис. грн.

Також нараховано та виплачено особам з інвалідністю, постраждалим від вибухонебезпечних предметів: щорічної допомоги на оздоровлення – 16 особам на суму 13,9 тис. грн, разової компенсації – 16 особам на суму 122,7 тис. грн.

Указом Президента України від 29 січня 2024 року №33/2024 присвоєно почесне звання «Мати-героїня» 3 особам, виплачено одноразової винагороди на суму 90,8 тис. грн.

Станом на 01 липня 2024 року на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб по м. Чернігову перебуває 11 245 внутрішньо переміщених осіб.

З початку 2024 року нараховано допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам на суму 63 081,9 тис. грн.

На обслуговуванні у Чернігівському міському територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради станом на 01 липня 2024 року перебуває 47 внутрішньо переміщених осіб, у тому числі 13 осіб обслуговуються соціальними робітниками вдома.

З початку 2024 року комісією щодо розгляду заяв на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб виконавчого комітету Чернігівської міської ради призначено грошову компенсацію у новому розмірі за належні для отримання жилі приміщення 36 внутрішньо переміщеним особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні до 01 червня 2018 року заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах здійснення зазначених заходів у період їх здійснення, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи на суму 82 608,2 тис. грн.

Згідно з Порядком формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 495 (далі – Порядок) до фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, включено 129 кімнат у гуртожитках освітніх закладів. Рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради від 27 жовтня 2023 року № 675 тимчасові споруди, що розташовані за адресою: вул. Володимира Дрозда, 24, визначено як місця компактного поселення внутрішньо переміщених осіб. До фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб включено 112 житлових приміщень. Також, відповідно до Порядку, до фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб включено кімнату у комунальній квартирі № 15 по вулиці Дмитра Самоквасова, буд. 6.

Відповідно до Порядку на обліку громадян що потребують житла для тимчасового проживання, перебуває 332 сім'ї внутрішньо переміщених осіб, з яких:

- 40 сімей (50 осіб) заселено до гуртожитків;
- 112 сім'ям (236 особам) розподілені тимчасові житлові приміщення по вулиці Володимира Дрозда, 24;
- 1 сім'ї (2 особам) розподілено кімнату у комунальній квартирі № 15 по вулиці Дмитра Самоквасова, 6;
- 5 сім'ям (20 особам) розподілені тимчасові житлові приміщення, придбані відповідно до Програми придбання у комунальну власність територіальної громади міста Чернігова житла для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам на 2021-2024 р.

Постійно проводиться роз'яснювальна робота щодо можливості забезпечення професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності.

Станом на 01 липня 2024 року на обліку в департаменті для отримання послуги з професійної адаптації перебуває 120 осіб, в тому числі 68 ветеранів війни та 36 членів сімей ветеранів війни, 2 члена сімей загиблих (померлих) ветеранів війни та 14 осіб із числа членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України.

Станом на 01 липня 2024 року на обліку у департаменті перебуває 1428 дітей з інвалідністю. З початку 2024 року 285 дітей з інвалідністю (у тому числі діти віком до 3-х років з ризиком отримання інвалідності) направлено до КУ «Обласний центр комплексної реабілітації дітей «Відродження» для проходження курсу психологічної, педагогічної, соціально-побутової, фізично-спортивної реабілітації.

Прийнято 188 заяв для здійснення реабілітації дітей з інвалідністю, укладено 74 договори на суму 1 413,9 тис. грн, сплачено 41 акт на суму 798,1 тис. грн.

На виконання Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради було створено комісію з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України (далі – комісія).

Станом на 01.07.2024 до комісії подано 2 158 заяв про пошкоджене майно та 578 заяви про знищене майно громадян міста Чернігова. За поданими

заявами наразі складено 18400 актів комісійного обстеження та заповнено 1 590 чек-листів.

Загальна сума нарахованої компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомості станом на 01.07.2024 складає 442,9 млн грн, комісією винесено 2 284 рішення, з яких 1 419 рішень про надання компенсації на відновлення пошкодженого об'єкта, 5983 рішень про відмову, 157 рішень про призупинення розгляду рішення та 110 рішень про поновлення розгляду рішення.

Охорона здоров'я:

Мережа закладів охорони здоров'я Чернігівської міської ради складається з трьох міських лікарень та пологового будинку, двох поліклінік (КНП «Сімейна поліклініка» та КНП «Міська стоматологічна поліклініка»), що відповідає потребам населення і існуючим нормативам.

Для поліпшення надання медичних послуг, матеріально-технічного стану та фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я Чернігівської міської ради у місті діє «Програма розвитку, підтримки комунальних закладів охорони здоров'я та надання медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення міста Чернігова на 2022–2025 роки», на виконання заходів якої впродовж I півріччя 2024 року за рахунок коштів бюджету Чернігівської міської територіальної громади забезпечено придбання лікарських препаратів для амбулаторного лікування пільгових категорій населення на суму 5674,7 тис. грн, технічних засобів реабілітації на суму 1718,7 тис. грн, таблетованих цукрознижуючих препаратів для хворих на цукровий діабет на суму 1222,2 тис. грн, зубопротезування 89 осіб пільгових категорії населення на суму 424,45 тис. гривень.

У I півріччі поточного року завершено капітальний ремонт системи протипожежного захисту в КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради – адміністративному, поліклінічному та лікувальному корпусах, та реконструкція існуючої споруди цивільного захисту (сховища) I корпусу (9-ти поверхового лікувального).

Продовжується капітальний ремонт загально-реабілітаційного відділення КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» Чернігівської міської ради.

За рахунок коштів спецфонду – бюджету розвитку на суму 30,08 млн грн придбано для: КНП «Пологовий будинок» систему УЗД; КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» – систему рентгенівську та флюороскопічну, систему віртуальної реабілітації, велоергометр, систему функціональної електростимуляції; КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» – систему рентгенівську діагностичну; КНП «Міська стоматологічна поліклініка» – портативний дефібрилятор.

За кошти НСЗУ на суму 1,08 млн грн придбано універсальну ультразвукову цифрову систему, 2 комплекси реабілітаційні та 7 пристроїв тренувально-реабілітаційних, систему очищення води, 2 системи моніторингу «DiaCard» з реєстраторами, електрохірургічний апарат з інструментарієм,

систему біопсичну з ендоскопічним інструментарієм, інкубаційний відеостилет, лабораторне обладнання, пристрій безперебійного живлення.

За кошти благодійників на суму 67,28 млн грн заклади охорони здоров'я отримали: будівлю модульного блоку та лабораторне обладнання, 2 генератора, автоматичне джерело живлення від сонячних панелей, 3 резервні системи живлення від акумулятора та сонячна батарея, станція робоча для комп'ютерного томографа, автоматичний рефрактокератометр, кольпоскоп з відео системою, 12 концентраторів кисню, лор установку, ехозиноскоп УЗД пазух носа, аудіометр з аксесуарами, реоенцефалограф, 2 УЗД апарата (стаціонарний і портативний), 5 моніторів артеріального тиску, пристрій для електроенцефалографії, нейроміограф, 2 електрокардіографи, доріжка бігова кардіологічна, 5 реєстраторів холтерівських, відео гістроскоп з ендоскопічним відеоблоком, систему для тромбоектомії при ішемічному інсульті, стіл та електрохірургічне обладнання, 40 медичних ліжок з при ліжковими столиками і тумбами, реабілітаційне обладнання (бігова доріжка, блокова рамка, велотренажер, пристрій для рук і ніг, 2 вертикалізатори з підйомниками, 4 електростимулятори, 2 масажних столи), апарат для фізіотерапії, 3 інкубатори для немовлят, портативний стоматологічний рентгенапарат з візіографом, 7 кондиціонерів, 2 медичних процедурних крісла, 3 колісних крісла підвищеної надійності та функціональності, офісні меблі, лабораторне обладнання.

Крім того, за кошти благодійників КНП «Сімейна поліклініка» Чернігівської міської ради отримала санітарний автомобіль.

Впродовж січня-червня 2024 року за кошти благодійників КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» ЧМР отримано 16 ноутбуків та 1 персональний комп'ютер, що дозволило завершити комп'ютеризацію кабінетів лікарів-спеціалістів та реєстратури, діагностичних та лабораторних кабінетів для ефективної участі в реформі.

Забезпечено надання гарантованого пакету медичних послуг на рівні первинної медичної допомоги. Станом на 01.07.2024 року в КНП Чернігівської міської ради підписали декларації про вибір лікаря 233805 осіб або 85,0% (від 275103 осіб за даними ЦНАП), яким надають медичну допомогу 170 лікарів первинної ланки.

Впродовж звітнього періоду 2024 року проведені заходи щодо оптимізації ліжкового фонду з урахуванням потреб населення. Відбулося скорочення ліжкового фонду ЗОЗ до 1065 ліжок (2023 – 1075 ліжок). Показник забезпеченості ліжками склав 38,7 на 10 тис. населення проти 39,1 у 2023 році (Чернігівська область 2023 – 70,4; Україна 2022 – 56,5).

Впродовж I півріччя 2024 року структура пролікованих хворих в стаціонарах не зазнала змін: з хворобами системи кровообігу – 27,7 %, з хворобами нервової системи – 13,3%, з хворобами органів травлення – 11,3%. Середній термін перебування хворого на ліжку склав 8,92 дня, що на 3,5% менше у порівнянні з минулим роком (2023 – 9,24). Кількість пролікованих сільських мешканців збільшилась до 17,7% проти 15,8% у 2023 році.

У структурі проведених оперативних втручань зменшилась до 3,5% кількість хворих, які поступили з терміновою хірургічною патологією у

важкому стані для надання медичної допомоги (2023 – 4,1%), що свідчить про організацію роботи з надання планової медичної допомоги.

КНП «Чернігівська міська лікарня № 2», «Чернігівська міська лікарня № 3» та «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради підписали пакети:

- 53 «Реабілітаційна допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах»,
- 54 «Реабілітаційна допомога дорослим та дітям в амбулаторних умовах».

Впродовж звітного періоду надана стаціонарна медична реабілітаційна допомога 891 хворому. Реабілітація за медичними показами, в амбулаторних та стаціонарних умовах, надається військовослужбовцям та ветеранам війни.

Особам з інвалідністю (дорослому населенню) забезпечено спрощення процедури проходження медико-соціальної експертизи шляхом відвідування пацієнта вдома всіма спеціалістами та проведенням всіх необхідних обстежень. Необхідні консультації лікарів, лабораторні обстеження для маломобільних груп населення проводяться мультидисциплінарними командами мобільних паліативних бригад КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради, КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» Чернігівської міської ради та КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради відповідно до укладених договорів з НЗСУ за Програмою медичних гарантій за пакетом № 24 «Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям».

Стаціонарна паліативна допомога дорослим (60 ліжок) надається у КНП Чернігівської міської ради: «Чернігівська міська лікарня № 3» (10 ліжок), «Чернігівська міська лікарня № 4» (50 ліжок), на яких проліковано 293 невиліковно хворих.

У КНП Чернігівської міської ради: «Чернігівська міська лікарня № 2», «Чернігівська міська лікарня № 3», «Чернігівська міська лікарня № 4», «Сімейна поліклініка», укладені договори з Національною службою здоров'я України про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій за напрямом «Супровід і лікування дорослих і дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги». Медичні працівники проходять он-лайн курс в Академії НЗСУ «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP». На базі КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради створено кабінет психологічної підтримки. Проведено 40 групових занять для співробітників з питань ментального здоров'я та індивідуальні консультації

КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради 15.04.2024 заключила меморандум для участі у проекті «Посилення спроможності закладів охорони здоров'я та формування стійкості працівників медичної сфери», який реалізується Координаційним центром з психічного здоров'я КМУ та ГО «Безбар'єрність» за підтримки Фонду «Партнерство задля

стійкості України» у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?»).

За підсумками I півріччя 2024 року зареєстровано 38 випадків активного туберкульозу, що на 12 випадків менше порівняно з аналогічним періодом попереднього року (50 випадків). У структурі захворюваності туберкульоз легенів склав 89,5% (по області – 87,4%). Впродовж 2024 року підлягають флюорографічному обстеженню 59783 особи з груп ризику, з яких за звітний період оглянуто 21034 особи або 35,2% від потребуєчих. Відсоток виявлення туберкульозу при профілактичних оглядах зріс до 44,1% проти 21,3% за аналогічний період минулого року (по області – 43,2%).

Впродовж звітнього періоду поточного року захворюваність на онкологічні захворювання дещо зросла: вперше зареєстровано 634 випадки захворювань на злоякісні новоутворення проти 614 випадків за 6 міс. 2023 року. Завдяки просвітницьким заходам серед населення щодо профілактики та раннього виявлення захворювань відзначається зростання показника вперше виявлених онкозахворювань у I-II стадіях до 54,2 % проти минулорічного – 48,4 % (Чернігівська область – 47,3 %). При цьому питома вага занедбаних випадків зменшилась до 22,6 % (6 міс. 2023 – 27,4 %), що нижче за показник по області (27,0 %). Однак, серед візуальних форм залишається високим показник занедбаних випадків у жінок: рак шийки матки – 50,0 % (область – 52,2 %), рак молочної залози 24,3 % (область – 29,6 %).

У закладах охорони здоров'я Чернігівської міської ради налічується 9 захисних споруд, з яких: 4 сховища загальною місткістю 720 осіб (2 - готові до використання: 2 – обмежено готові до використання) та 5 укриттів.

Освіта:

Станом на вересень 2024 року освітню діяльність відновили 42 заклади дошкільної освіти, до яких зараховано 6 548 дітей. Відкрито 72 групи для дітей раннього віку. Формування груп у закладах дошкільної освіти м. Чернігова починається з двохрічного віку.

У мережі закладів освіти функціонує 31 заклад загальної середньої освіти комунальної форми власності. З 01 вересня 2024 року 30 закладів розпочали роботу в очному режимі, 1 – у дистанційному через відсутність найпростішого укриття.

До 01 вересня 2024 року сформовано 86 перших класів, розпочали навчання 2063 першокласники.

Відповідно до заяв батьків, які обрали форму навчання для своїх дітей, у закладах загальної середньої освіти м. Чернігова створено очні і дистанційні класи. Здобувачам освіти, які в умовах воєнного стану були вимушені змінити місце проживання (перебування), місце навчання, незалежно від місця їхнього проживання (перебування), забезпечено організацію освітнього процесу за дистанційною або індивідуальною формою навчання.

Набір до 10-х профільних класів здійснювали 4 заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО №1, 12, 15, 22), 23 ЗЗСО рішенням Чернігівської

міської ради отримали статус гімназії. До початку навчального року сформовано 43 десяті класи, зараховано 1 305 десятикласників.

У комунальному позашкільному закладі освіти «Чернігівський центр дитячо-юнацького туризму, краєзнавства та військово-патріотичного виховання» працює 23 гуртки, де займаються 373 здобувачі освіти.

Система профтехосвіти міста представлена 5-ма закладами, які забезпечують підготовку фахівців з робітничих професій та готують майбутніх фахівців для промислового сектору, будівництва, торгівлі, громадського харчування, сфери послуг, транспорту, житлово-комунального господарства.

У місті функціонує комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Чернігівської міської ради, фахівці якої здійснюють психолого-педагогічне вивчення та надають консультаційну допомогу з питань якісного виховання та навчання дітей з особливостями розвитку. Діти з особливими освітніми потребами мають змогу отримувати освітні послуги на базі спеціальної школи № 1 та навчально-реабілітаційного центру № 2.

Щорічно збільшується кількість закладів, які відкривають класи та групи з інклюзивним навчанням. У 2024/2025 навчальному році в 23 закладах загальної середньої освіти (№ 1, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35) функціонують 188 інклюзивних класів, у яких здобувають освіту 344 дитини з особливими освітніми потребами. Найбільше інклюзивних класів відкрито на базі Чернігівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 33 (30 класів, у яких навчаються 67 учнів з особливими освітніми потребами).

Збережено та розширено мережу груп спеціального та інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти міста. У 2024/2025 навчальному році у 29 закладах дошкільної освіти організовано роботу 56 спеціальних груп, у яких виховується 646 дітей з особливими освітніми потребами з різними нозологіями. Інклюзивну освіту забезпечують 40 закладів дошкільної освіти, у яких функціонує 146 груп, виховується 254 дитини з особливими освітніми потребами. В усіх закладах дошкільної освіти, в яких відкрито інклюзивні групи, введено посаду асистента вихователя з інклюзивного навчання.

Випадків відмови у зарахуванні дітей з особливими освітніми потребами до закладів дошкільної або загальної середньої освіти не було.

З 3 по 21 червня 2024 року на базі 31 закладу загальної середньої освіти міста працювали табори з денним перебуванням. Відповідно до рішення виконавчого комітету Чернігівської міської ради «Про організацію харчування дітей у закладах освіти Чернігова», вартість харчування (сніданок, обід, підвечірок) становила 90 грн на день. Діти, які потребували особливої соціальної уваги та підтримки і які перебували у таборі, харчувалися безкоштовно. Відпочинком було охоплено 4 260 дітей, з них 3 212 дітей пільгових категорій. Для організації харчування у пришкільних таборах було спрямовано кошти у сумі 3 561 480,00 грн.

У рамках реалізації Програми розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, попередження дитячої бездоглядності та безпритульності, соціальної підтримки сімей з дітьми у місті Чернігові на 2024- 2028 роки»:

відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 9 квітня 2024 року № 208 «Про надання допомоги за успіхи у навчанні (за результатами I семестру 2023-2024 навчального року) учням з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які мають статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України», 19 здобувачам освіти, які мають відповідний статус, виплачено по 3 196,00 грн., а також 85 здобувачам освіти – по 2 077,40 грн. Загальна сума склала 237 303,00 грн.

- відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 11 червня 2024 року № 352 «Про надання матеріальної допомоги випускникам закладів загальної середньої освіти з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які мають статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України» 14 випускникам закладів загальної середньої освіти м. Чернігова виплачено матеріальну допомогу на загальну суму 28 000,00 грн;

- відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 22 липня 2024 року №470 «Про надання допомоги за успіхи у навчанні (за результатами II семестру 2023-2024 навчального року) учням з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які мають статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України» 18 здобувачам освіти, які мають відповідний статус, виплачено по 3 196,00 грн., а також 99 здобувачам освіти – по 2 077,40 грн. Загальна сума склала 263 190,60 грн.

- відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 17 вересня 2024 року № 599 «Про надання матеріальної допомоги дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям, які мають статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, які йдуть до першого класу» 14-м першокласникам закладів загальної середньої освіти м. Чернігова виплачено матеріальну допомогу на загальну суму 35 000,00 грн.

З метою створення належних умов у закладах освіти міста та організації якісного освітнього процесу за рахунок коштів бюджету Чернігівської міської територіальної громади здійснювалось виконання капітальних та поточних ремонтів, зокрема:

- ремонт приміщень із заміною дверних блоків на металопластикові ЗЗСО № 25;

- ремонт предметних кабінетів у ліцеях №1 (СТЕМ клас, біологія), № 12 (хімія), № 15 (хімія), № 22 (інформатика);

- з облаштування локальної мережі з доступу до інтернету ЗЗСО № 27 та ремонт системи відеоспостереження ЗЗСО № 34;

- системи вентиляції на харчоблоці ЗЗСО № 9;

- покрівлі ЗЗСО № 7 та ЗЗСО № 28.

Завершено капітальний ремонт покрівлі загальноосвітньої спеціалізованої школи I-III ступенів фізико-математичного профілю № 12 м. Чернігова.

Продовжуються роботи з:

- облаштування систем безпеки, в рамках заходів «Безпечна школа», в спеціалізованій загальноосвітній середній школі № 1 з поглибленим вивченням іноземних мов;

- улаштування водовідведення від будівлі загальноосвітньої спеціалізованої школи I-III ступенів фізико-математичного профілю № 12 Чернігівської міської ради з метою запобігання затікання зливових вод до підвального приміщення.

У рамках Програми поліпшення гігієнічних умов у закладах освіти м. Чернігова на 2024-2026 роки розпочато:

- капітальний ремонт туалетів, внутрішніх та зовнішніх мереж водопостачання та водовідведення в Чернігівському дошкільному навчальному закладі № 32 «Веселка», центрі активного фізичного та духовного розвитку Чернігівської міської ради, в гімназії № 31 гуманітарно-естетичного профілю та в Чернігівському ліцеї № 32 Чернігівської міської ради;

- капітальний ремонт санвузлів Чернігівського ліцею № 22 Чернігівської міської ради.

На відновлення пошкоджених закладів освіти та створення в них безпечних умов для навчання та розвитку активно залучаються кошти міжнародно-технічної допомоги, зокрема у 2024 році здійснюються такі роботи:

- облаштування укриття та створення освітнього хабу на базі укриття ЗЗСО № 13, ЗЗСО № 19, ЗЗСО № 22, ЗЗСО № 32, ЗЗСО № 34.

- капітальний ремонт будівлі та харчоблоку у ЗЗСО № 13;

- капітальний ремонт ЗЗСО № 20, № 33, № 34 (утеплення фасаду, заміна радіаторів та освітлення, ремонт санвузлів, виконання заходів доступності та ін.);

- ремонт санвузлів у ЗЗСО № 2, № 6, № 14, № 15, облаштування кімнати гігієни для дівчат у ЗЗСО № 27 та № 28;

- заміна світильників та радіаторів у ЗЗСО № 2, № 14, № 15, № 27 № 28, № 29.

- ремонт укриттів у ЗЗСО № 5, № 11, № 14, № 30, № 34; у ЗДО № 2, № 3, № 14, № 32, № 62, № 68, № 76;

- заміна всіх старих дерев'яних віконних та дверних конструкцій у ЗДО № 35, № 59, № 69, ЗЗСО № 30,

- ремонт групових приміщень у ЗДО № 64, № 70, № 72, № 73, № 75.

Продовжуються роботи з розробки проєктно-кошторисної документації по об'єкту «Нове будівництво закладу загальної середньої освіти № 21 Чернігівської міської ради замість зруйнованого внаслідок російської військової агресії проти України».

Культура і туризм:

У чотирьох закладах мистецької освіти Чернігівської міської територіальної громади здобувають освіту 1 939 дітей. Педагогічний склад становить понад 200 викладачів. Навчання здійснюється за різноманітними класами: фортепіано, народних інструментів, ударних інструментів, смичкових інструментів, театрального, хорового, образотворчого та художнього мистецтва, дизайну та ін. З метою охоплення більшої кількості

бажаючих отримати мистецьку освіту та спрощення логістики для них набуває поширення практики створення філій у житлових мікрорайонах міста.

Також вже другий навчальний рік у Чернігівській міській школі мистецтв ім. Любомира Боднарука є можливість отримати таку освіту в інклюзивному класі для дітей з особливостями розвитку. Крім того, скасовані вікові обмеження для вступу у будь-який навчальний заклад позашкільної мистецької освіти м. Чернігова.

Навчальні заклади облаштовані найпростішими укриттями для перебування учнів і педагогічного складу під час повітряних тривог або мають оформлені належним чином узгодження із балансоутримувачами найближчих укриттів щодо безперешкодного доступу у разі потреби.

У поточному році проводиться капітальний ремонт підвального приміщення та території центрального входу будівлі КЗПМО «Чернігівська дитяча художня школа».

В процесі відновлення (поточний ремонт) перебувають приміщення книжкових фондосховищ Центральної міської бібліотеки імені М.М. Коцюбинського Чернігівської міської комунальної централізованої бібліотечної системи, пошкодженої внаслідок російської військової агресії.

У місті функціонує 13 публічних філій Чернігівської міської комунальної централізованої бібліотечної системи. Триває робота з оновлення книжкового фонду. Так, протягом першого півріччя 2024 року списано 9 935 примірників літератури. Сучасними виданнями активно оновлюється увесь бібліотечний фонд. Завдяки спонсорській допомозі та участі у грантових програмах бібліотеки міста у I півріччі 2024 року було отримано 3 843 примірники книг на суму 471,0 тис. грн.

У рамках меморандуму про співпрацю з управлінням культури Бахмутської міської ради, на базі комунального клубного закладу «Центр культури та мистецтв» відкрито центр соціальної роботи та підтримки внутрішньо переміщених осіб.

На виконання вимог Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів» протягом першого півріччя перейменовано 53 вулиці та 8 провулків.

У 2024 році Чернігів поступово повертає собі гостей міста на вихідні. За перше півріччя Чернігів відвідували у переважній більшості кияни сім'ями, рідше групами, нині переважають – групові тури з Полтави та Сум. Попри географічне розташування та близькість Чернігова до кордону з країною-агресором, нині місто на півночі набуває попиту як комфортне для проведення різного роду івентів. Чернігів обирають як міжнародні місії для проведення дводенних заходів, так і локальні, регіональні представництва. Насамперед це спричинило зростання туристичного збору Чернігова за I півріччя поточного року, що становить 474,69 тис. грн, на відміну від такого ж періоду 2023 року – 287,2 тис. грн, або всього року 2022 року – 595,3 тис. грн.

Запитуваними серед гостей і мешканців міста залишаються соціальні екскурсії містом, які щоп'ятниці організовує КУ «Туристичний інформаційний центр», тематичні квести (15 видів), майстер класи проекту

«Народний календар», що має за мету популяризацію та вивчення народних традицій.

Ураховуючи воєнний стан і неможливість просувати місто в Україні, вектор пізнання міста переорієнтовано на внутрішнього споживача: «Про Чернігів – чернігівцям». Свідчення тому є робота «Школи Амбасадорів» шість років поспіль і проведення екскурсій містом її випускниками. Цього року до навчання в «Школі Амбасадорів» доєдналися туроператорка Наталія Скорик з Полтави, гідеса Людмила Приймачук з міста Луцьк та Олександр Коваленко зі своїми студентами, які представляють катедру міжнародних економічних відносин Сумського державного університету.

Для розширення обізнаності чернігівцями історії та культури свого міста на інформаційних платформах КУ «Туристичний інформаційний центр» регулярно опубліковуються календарі заходів на тиждень, а також рубрики «Цей день в історії», «Видатні люди Чернігова», «Легенди міста ЛЕГЕНД». У середньому туристичний сайт міста набирає 3600 переглядів за місяць, кількість підписників у соціальних мережах: facebook – 2233 особи, Instagram – 1788 осіб, також функціонує сторінка у Twitter.

Проводиться робота зі збереження національної пам'яті, зокрема при формуванні маршрутів пам'яті містом. Нині маємо три таких з візуальним підсиленням у вигляді інформаційно-меморіальних стендів.

Загальними проблемами для усіх комунальних закладів сфери культури міста залишається нестача кадрів, що пов'язано з міграцією жителів України у воєнний час, а також мобілізацією викладачів.

Спорт і фізична культура:

Протягом першого півріччя 2024 року проведено 26 загальноміських спортивних заходів та 15 навчально-тренувальних зборів для підготовки команд та спортсменів міста з видів спорту до змагань вищих рівнів з олімпійських видів спорту; 18 загальноміських спортивних заходів та 6 навчально-тренувальних зборів з неолімпійських видів спорту, в яких взяли участь біля 4600 осіб. Найбільш масово пройшли: відкритий особистий Кубок м. Чернігова зі скелелазіння; відкритий чемпіонат міста з тхеквондо ВТФ серед юніорів, юніорок, кадетів, кадеток, юнаків, дівчат та молодших юнаків і дівчат; відкритий чемпіонат міста з футболу серед команд юнаків 2014 р.н. DESNA CUP 2024; турнір з легкої атлетики та ЗФП пам'яті Дениса Пономаренка, загиблого виконуючи військовий обов'язок під час збройної агресії російської федерації проти України; відкритий чемпіонат м. Чернігова з футболу серед чоловічих команд «Зимова іскра»; відкритий командний чемпіонат міста з легкоатлетичного кросу серед юнаків та дівчат 2007-2008 р.н., 2009-2010 р.н., 2011 р.н. та молодші; легкоатлетичні змагання серії Гран-Прі «Хто ти, майбутній олімпієць?» серед юнаків та дівчат 2009-2010 р.н., 2011 р.н. та молодші (фінал); кубок м. Чернігова з футболу 8x8 (дворового футболу) та Кубок Асоціації футболу 8x8 (дворового футболу); чемпіонат міста з рукопашного бою серед дітей, юнаків, молоді та дівчат; відкритий чемпіонат міста з кікбоксингу ІСКА; відкритий чемпіонат міста з панкратіону та

греплінгу; відкритий чемпіонат міста зі спортивного орієнтування; відкриті міські особисто-командні змагання зі спортивного туризму серед учнів закладів загальної середньої та позашкільної освіти м. Чернігова; чемпіонат міста Чернігова з кіокушинкай карате у розділі «куміте» та інші.

З метою пропаганди здорового способу життя та підвищення рівня фізичної активності мешканців міста, Чернігівським центром фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» організовано та проведено 20 спортивних заходів, в яких взяло участь біля 500 чоловік.

Дитячо-юнацькими спортивними школами для проведення навчально-тренувальних занять та спортивних змагань придбано спортивного обладнання та інвентарю на суму 800,1 тис. грн.

2. Мета, завдання та заходи економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік

2.1. Безпека та цивільний захист населення

Головна мета на 2025 рік – підтримка обороноздатності, захисту та протидії російській військовій агресії, створення безпечного середовища для повсякденної життєдіяльності жителів і гостей міста, забезпечення функціонування на території міста органів державної влади, місцевого самоврядування, військового управління та захисту важливих об'єктів на території міста.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Підтримка військових частин Сил територіальної оборони Збройних Сил України, Національної гвардії України та Збройних Сил України. Участь у підготовці та виконанні завдань національного спротиву в мирний час та особливий період. Забезпечення публічної безпеки населення міста в умовах воєнного стану та у післявоєнний період. Забезпечення інформаційної безпеки та кібербезпеки. Участь у підготовці та виконанні завдань національного спротиву в мирний час та в особливий період. Сприяння створенню добровольчих формувань територіальних громад. Забезпечення функціонування об'єктів критичної інфраструктури. Сприяння популяризації участі в заходах національного спротиву. Участь у військово-патріотичному вихованні молоді. Підготовка мешканців м. Чернігова до національного спротиву. Участь у реалізації заходів державної політики у сфері	Надання субвенцій з бюджету Чернігівської міської територіальної громади державному бюджету на забезпечення заходів та робіт з територіальної оборони місцевого значення та підготовки мешканців м. Чернігова до національного спротиву. Придбання та передача майна та обладнання для потреб військових частин Сил територіальної оборони Збройних Сил України, Національної гвардії України та Збройних Сил України. Організація та здійснення заходів і робіт з територіальної оборони та підготовки громадян України до національного спротиву. Інформаційна робота з громадськістю. Капітальний ремонт пункту управління. Створення (нове будівництво) місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення та інформування населення Чернігівської міської територіальної громади. Встановлення мобільних пересувних укриттів. Будівництво захисних споруд цивільного захисту, у тому числі протирадіаційних укриттів.

цивільного захисту населення та території міста від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Організація відновлювальних робіт із ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та подій, у разі їх виникнення.

Підтримання готовності органів управління та сил міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Чернігівської області до дій за призначенням у мирний час та в особливий період.

Координація діяльності служб цивільного захисту щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків.

Забезпечення роботи системи оповіщення керівного складу органів управління та сил міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Чернігівської області.

Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення.

Налагодження співпраці з благодійними, волонтерськими, релігійними, міжнародними організаціями з метою залучення позабюджетних коштів для надання грошової і натуральної допомоги військовим частинам.

Проведення інформаційної роботи з громадськістю.

Прогнозування ймовірності виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, здійснення районування територій за наявністю потенційно небезпечних об'єктів і об'єктів підвищеної небезпеки та загрози виникнення стихійного лиха.

Підготовка для подання виконавчому комітету Чернігівської міської ради пропозицій щодо використання міського матеріального резерву та розподілу коштів резервного фонду бюджету Чернігівської міської територіальної громади для запобігання, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, надання матеріальної та фінансової допомоги населенню, яке постраждало внаслідок надзвичайних ситуацій.

Організація відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, що проводяться силами міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Чернігівської області.

Розробка та організація здійснення заходів щодо евакуації населення із зон надзвичайних ситуацій та зон можливих бойових дій в особливий період.

Участь, спільно з центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері цивільного захисту, в

	проведенні контролю за створенням фонду захисних споруд цивільного захисту, готовністю його об'єктів до використання за призначенням.

Відповідальні виконавці: відділ взаємодії з правоохоронними органами, мобілізаційної, оборонної та спеціальної роботи Чернігівської міської ради, управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Чернігівської міської ради, управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, фінансове управління Чернігівської міської ради, інші структурні підрозділи та комунальні підприємства Чернігівської міської ради відповідно до компетенції за своїми напрямками роботи.

2.2. Житлово-комунальне господарство та благоустрій. Дорожнє господарство. Охорона навколишнього природного середовища

Головна мета на 2025 рік – задоволення потреб населення у наданні житлово-комунальних послуг належної якості, відновлення та розвиток інфраструктури міста та дорожнього господарства, забезпечення безпечного руху транспортних засобів міськими автошляхами, покращання екологічної ситуації на території міста, створення безпечного та інклюзивного міського простору для осіб з інвалідністю.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Відбудова та стабільне функціонування критичної інфраструктури, житлово-комунального господарства. Сприяння збереженню та утриманню у належному технічному стані житлового фонду міста в тому числі в особливий період. Розвиток сучасних форм самоорганізації населення в утриманні житлового фонду. Забезпечення надання якісних житлово-комунальних послуг в усіх районах міста. Відновлення та покращення технічного стану доріг та покриття тротуарів. Забезпечення безпечного руху транспортних засобів та пішоходів, зменшення кількості випадків	Проведення реконструкцій, поточних, капітальних ремонтів та відновлювальних робіт об'єктів житлового господарства. Сприяння створенню нових ОСББ, вуличних комітетів та інших форм самоорганізації населення. Придбання спеціалізованої та іншої техніки і обладнання для комунальних підприємств Чернігівської міської ради. Обладнання об'єктів житлово-комунального господарства альтернативними джерелами генерації електроенергії для забезпечення можливості їх функціонування за відсутності електропостачання. Здійснення заходів із підвищення захисту об'єктів

дорожньо-транспортних пригод на аварійно-небезпечних ділянках.

Забезпечення якісної роботи системи зливової каналізації.

Забезпечення зовнішнього освітлення міста.

Благоустрій територій військових поховань.

Підвищення екологічної безпеки.

Адаптація до зміни клімату.

Відновлення і захист сприятливого для життєдіяльності населення навколишнього природного середовища.

Забезпечення надійного цілодобового безперебійного водопостачання та підвищення якості води в житлових будинках міста Чернігова.

житлово-комунального господарства.

Реконструкція, капітальний ремонт асфальтобетонного дорожнього покриття вулично-дорожньої мережі з урахуванням необхідності облаштування велодоріжок.

Поточний ремонт вуличної дорожньої мережі міста.

Ремонт тротуарного покриття з урахуванням вимог доступності та інклюзивності.

Встановлення показників назв вулиць та поштових скриньок.

Облаштування освітлення нерегульованих пішохідних переходів.

Будівництво, реконструкція, капітальний ремонт світлофорних об'єктів, зупинок громадського транспорту.

Будівництво та ремонт мереж зовнішнього освітлення.

Будівництво та реконструкція каналізаційних очисних споруд та міських каналізаційних мереж, у тому числі у приватній забудові.

Ремонт, модернізація, технічне обслуговування інфраструктурних об'єктів і мереж, у тому числі мереж зливової каналізації, на території міста.

Виготовлення та встановлення стилізованих надмогильних меморіальних споруд на секторах військових поховань для поховання померлих (загиблих) військовослужбовців.

Реалізація Концепції розвитку озеленення м. Чернігова на 2021-2025 роки.

Капітальний ремонт, реконструкція міських парків, скверів, бульварів, об'єктів

	благоустрою з урахуванням вимог доступності та інклюзивності. Встановлення систем відеоспостереження. Будівництво контейнерних майданчиків. Забезпечення екологічно-безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин. Моніторинг забруднення підземних та поверхневих вод у районі ставків-накопичувачів рідких токсичних промислових відходів та полігону твердих побутових відходів (район «Масани»). Підтримання санітарного стану річки Стрижень із прибиранням водного дзеркала. Озеленення міста Чернігова, у тому числі захист рослин. Збереження існуючих територій та об'єктів ПЗФ. Захист земель від забруднення промисловими та іншими відходами. Запобігання поширенню амброзії полинолистної, що загрожує природним екосистемам в м. Чернігів. Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації з облаштуванням очисних споруд. Капітальний ремонт та модернізація водопровідних ввідів багатоповерхових житлових будинків в м. Чернігові. Забезпечення мешканців та гостей міста послугами громадських вбиралень. Вивчення необхідності та можливості розширення переліку пішохідних зон у центральній частині міста.

Відповідальні виконавці: управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, управління капітального будівництва Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби), комунальні підприємства Чернігівської міської ради, інші суб'єкти господарювання міста.

2.3. Містобудування. Житлове будівництво та забезпечення населення житлом

Головна мета на 2025 рік – раціональне використання міських територій, розвиток і збереження історичного та природного середовища, сприяння розвитку житлового будівництва, покращення житлових умов мешканців міста, забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей, які перебувають в єдиному реєстрі внутрішньо переміщених осіб.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Сприяння забезпеченню житлом, зокрема, внутрішньо переміщених осіб, що втратили житло внаслідок російської агресії. Фіксація та моніторинг завданих пошкоджень та руйнувань житлового фонду. Приведення діючої містобудівної документації м. Чернігова у відповідність до вимог чинного законодавства у сфері містобудівної діяльності. Розроблення нової містобудівної документації. Реалізація Концепції оформлення зовнішніх фасадів будинків з об'єктами громадського призначення на території м. Чернігова. Збереження та покращення стану об'єктів соціального, тимчасового, службового житла (дитячі будинки сімейного типу) та їх конструктивних елементів.	Будівництво житлових будинків для внутрішньо переміщених осіб, що втратили житло внаслідок російської агресії. Придбання квартир для деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. Постійна актуалізація фонду житлових приміщень, що можуть використовуватися для проживання внутрішньо переміщених осіб та осіб, житло яких було зруйновано. Розроблення детальних планів територій та внесення змін до них. Розроблення проєкту містобудівної документації «Внесення змін до Детального плану центральної частини міста Чернігова». Розміщення нових вивісок та інформаційних табличок виключно згідно з вимогами щодо таких конструкцій, затвердженими міською радою та її виконавчим комітетом. Проведення ремонтно-будівельних робіт на об'єктах

	соціального, тимчасового, службового житла (дитячі будинки сімейного типу). Здійснення заходів щодо ведення в установленому порядку єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

Відповідальні виконавці: управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради, управління капітального будівництва Чернігівської міської ради, відділ квартирної обліку та приватизації житлового фонду Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби).

2.4. Підприємництво та надання адміністративних послуг

Головна мета на 2025 рік – сприяння встановленню сприятливого бізнес-клімату у місті та розвитку підприємництва, у тому числі в умовах особливого періоду (воєнного стану). Спрощення та удосконалення процедур і умов надання адміністративних послуг, забезпечення отримання якісних адміністративних послуг.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Підтримка бізнесу міста в умовах негативного впливу воєнного стану. Сприяння адаптації бізнесу до роботи в умовах подолання наслідків збройної агресії. Інформаційна та ресурсна підтримка бізнесу. Сприяння покращенню умов для започаткування та реєстрації підприємницької діяльності. Оптимізація регуляторного середовища. Сприяння розширенню інфраструктури для розвитку мікро підприємництва, малого та середнього бізнесу. Оптимізація процедур отримання адміністративних послуг. Формування зручної сервісної системи надання адміністративних і	Підтримка місцевих підприємницьких ініціатив. Розроблення Програми підтримки малого та середнього підприємництва на 2026-2029 роки з урахуванням реалій впливу воєнного стану. Поширення інформації про державні та грантові програми підтримки малого та середнього підприємництва, програми міжнародної технічної допомоги тощо. Підтримка обміну інформацією про потреби малого і середнього підприємництва між представниками бізнесу та закладами професійної (професійно-технічної) освіти у дотичних до фахового спрямування таких закладів освіти сферах.

реєстраційних послуг для суб'єктів господарювання. Економічна інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та постраждалих від війни.	Комісійне обстеження пошкоджених об'єктів нерухомості суб'єктів господарювання міста та внесення інформації згідно з актами обстеження до Державного реєстру пошкодженого та знищеного майна. Перегляд та приведення у відповідність до вимог чинного законодавства регуляторних актів міської ради та її виконавчого комітету. Постійне оновлення електронного реєстру чинних регуляторних актів міської ради та виконавчого комітету. Сприяння відновленню промислового потенціалу міста. Розробка та реалізація фінансових інструментів, компенсаторних механізмів для суб'єктів господарювання пріоритетних для міста сфер діяльності. Розширення переліку адміністративних послуг, що надаються через Центр надання адміністративних послуг. Впровадження кращих практик у роботі Центру надання адміністративних послуг та поширення публічної інформації щодо його діяльності. Участь у проєкті «Життєздатність+»: економічна інтеграція внутрішньо переміщених осіб та постраждалих від війни», що впроваджується Міжнародною організацією з міграції (МОМ) за фінансування Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) через німецький банк розвитку (KfW).

Відповідальні виконавці: управління економічного розвитку міста Чернігівської міської ради, управління адміністративних послуг

Чернігівської міської ради, управління освіти Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби), депутати Чернігівської міської ради.

2.5. Міжнародні відносини та інвестиції

Головна мета на 2025 рік – поглиблення міжнародного співробітництва, забезпечення пізнаваності та створення позитивного інвестиційного іміджу міста на національному та міжнародному рівнях, пошук партнерів для опрацювання спільних проєктів як соціально-гуманітарного, так і інвестиційного спрямування.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Активізація міжнародного співробітництва міста. Залучення гуманітарної та іншої допомоги для відбудови міста Чернігова. Забезпечення пізнаваності та створення позитивного інвестиційного іміджу міста на національному та міжнародному рівнях. Створення дієвої комунікаційної стратегії міста з нинішніми та майбутніми містами-партнерами. Оптимізація процесів адаптації управлінських і господарських методик до світових стандартів шляхом ефективного залучення передового зарубіжного досвіду. Пошук партнерів для опрацювання спільних проєктів соціально-гуманітарного та інвестиційного спрямування. Активізація роботи по залучення позабюджетних ресурсів (грантів, програм міжнародної технічної допомоги тощо), спрямованих на відновлення та відбудову міста Чернігова, втілення програм міського розвитку на потреби чернігівської громади.	Зміцнення зв'язків із містами-побратимами Чернігова у галузях, обумовлених укладеними угодами та розширення формату такої співпраці. Налагодження і підтримка зв'язків із міжнародними організаціями, інвестиційними фондами, дипломатичними та консульськими представництвами, торгово-економічними місіями інших держав в Україні. Проведення заходів міжнародного характеру, а саме: міжнародних конференцій, семінарів, круглих столів, форумів та ділових заходів з метою зміцнення позитивного міжнародного іміджу міста та участь міста Чернігів у аналогічних міжнародних заходах в Україні та за кордоном. Розширення контактів та здійснення співпраці з органами місцевого самоврядування партнерських міст, дипломатичними представництвами та консульськими установами іноземних держав в Україні, всеукраїнськими міжнародними та іноземними організаціями.

Сприяння реалізації в місті Чернігів державної політики європейської інтеграції. Розвиток міста Чернігова як ділового центру.	Співробітництво з українськими діаспорами за кордоном. Підвищення привабливості міста на основі застосування концепцій маркетингу та брендингу. Залучення інвестицій, донорської та міжнародної фінансової підтримки.

Відповідальні виконавці: відділ міжнародних відносин та інвестицій Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби), депутати Чернігівської міської ради.

2.6. Енергетична стійкість міста

Головна мета на 2025 рік – забезпечення енергетичної стійкості міста в умовах відсутності централізованого електропостачання, раціональний підхід до споживання всіх видів енергетичних ресурсів закладами, установами, організаціями та підприємствами, які використовують на сплату за енергоносії кошти з бюджету Чернігівської міської територіальної громади. Підвищення ефективності використання енергоносіїв (культури енергоспоживання), оптимізація бюджетних витрат на їх використання.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Формування, актуалізація та виконання комплексу заходів, направлених на досягнення енергетичної стійкості міста в умовах відсутності централізованого електропостачання. Раціональне використання енергетичних ресурсів та досягнення економічно доцільної ефективності їх споживання. Підвищення енергоефективності будівель бюджетних закладів міста. Вдосконалення діючої муніципальної системи енергетичного менеджменту. Вивчення передового досвіду у сфері енергоефективності та підвищення кваліфікації енергоменеджерів. Реалізація заходів та проєктів з	Моніторинг наявності та потреб в обладнанні альтернативними генерації енергії об'єктів життєзабезпечення міста, пошук фінансової допомоги для забезпечення обладнанням. Термомодернізація (енергоефективна санація) об'єктів бюджетної сфери. Використання сучасних енергоефективних технологій та рішень, енергоощадного обладнання при проведенні капітальних/поточних ремонтів бюджетних об'єктів, в тому числі при їх відновленні після руйнувань. Залучення коштів бюджетів усіх рівнів, грантових і кредитних фінансових ресурсів, на реалізацію енергоефективних заходів та

використання альтернативних джерел електроенергії, відновлювальних джерел електроенергії та місцевих видів палива бюджетною та комунальною сферами міста.

Участь при впровадженні заходів та проєктів з відновлення, будівництва, ремонту бюджетних будівель у частині додержання діючих вимог щодо енергоефективності.

проєктів у бюджетних будівлях.

Участь у розробці документів щодо сприяння в реалізації енергоефективних проєктів та заходів, у тому числі з використанням альтернативних джерел електроенергії, ефективним споживанням енергоносіїв, підвищенням енергетичної безпеки і захистом довкілля у рамках реалізації муніципальної політики з відновлення та сталого розвитку міста.

Проведення онлайн й офлайн інформаційно-роз'яснювальних заходів (семінарів, тренінгів, зустрічей, тощо) з питань енергоефективності.

Популяризація питань щодо економічних, екологічних і соціальних переваг від реалізації проєктів та заходів з енергоефективності через засоби масової інформації та соціальні мережі.

Системний моніторинг за використанням енергетичних ресурсів у будівлях бюджетної сфери міста та впровадженням проєктів і заходів щодо підвищення енергоефективності.

Встановлення та контроль за дотриманням граничних норм споживання енергетичних ресурсів у бюджетній сфері міста.

Участь у проведенні енергоаудитів та розробці проєктної документації у частині реалізації проєктів та заходів з енергоефективності.

Надання консультативної допомоги структурним підрозділам міської ради та комунальним підприємствам при розробці проєктних документів, оформленні

	заявок на участь у проєктах, реалізації заходів та проєктів з відновлення, будівництва та ремонту бюджетних будівель у частині питань з підвищення енергоефективності, використання альтернативних джерел електроенергії, відновлювальних джерел енергії.

Відповідальні виконавці: управління економічного розвитку міста Чернігівської міської ради, управління капітального будівництва Чернігівської міської ради, управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби).

2.7. Управління об'єктами комунальної власності та земельні відносини

Головна мета на 2025 рік – ефективне використання об'єктів та земель комунальної власності територіальної громади міста.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Забезпечення приватизації об'єктів комунальної власності на електронних аукціонах. Передача в оренду об'єктів комунальної власності через електронну торгову систему ProZorro.Продажі. Підготовка та забезпечення відчуження об'єктів комунальної власності з низькою інвестиційною привабливістю. Забезпечення раціонального використання та охорони земель у межах м. Чернігова. Підготовка земельних ділянок комунальної власності до продажу на конкурентних засадах (земельних торгах) у місті Чернігові. Організація земельних торгів. Сприяння повноті сплати земельного податку та орендної	Виготовлення технічної, правовстановлюючої та проєктно-кошторисної документації на об'єкти комунальної власності. Першочергове відчуження об'єктів з малою інвестиційною привабливістю шляхом продажу на аукціоні в електронній формі. Розміщення інформації про об'єкти комунальної власності, що підлягають передачі в оренду та приватизації, на телебаченні, офіційному веб-сайті міської ради, у засобах масової інформації та спеціалізованих Інтернет – ресурсах. Укладання договорів оренди комунального майна. Укладання договорів з оператором електронного майданчику про організацію та проведення земельних торгів у

плати за користування земельними ділянками комунальної власності територіальної громади м. Чернігова.	формі електронних аукціонів з використанням електронної торгової системи ProZorro.Продажі. Розроблення та виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та технічної документації із землеустрою щодо поділу та об'єднання земельних ділянок. Розроблення та виготовлення документації із землеустрою та експертної грошової оцінки земельних ділянок. Розроблення проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж м. Чернігова. Роботи з аерофотознімання та виготовлення ортофотопланів масштабу 1:10000 на територію м. Чернігова та прилеглих територій. Розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель міста Чернігова. Проведення заходів стягнення з порушників земельного законодавства нарахованих збитків (збережених коштів) в досудовому порядку, претензійно-позовна робота. Укладання/переукладання договорів оренди земельних ділянок. Проведення земельних торгів у формі електронного аукціону з продажу прав оренди земельних ділянок.

Відповідальні виконавці: фонд комунального майна Чернігівської міської ради, управління земельних ресурсів Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби).

2.8. Діяльність підприємств комунальної форми власності

Головна мета на 2025 рік – забезпечення ефективного функціонування комунальних підприємств міської ради, надання якісних послуг для задоволення потреб споживачів в умовах обмежених ресурсів, у тому числі можливих зрывів централізованого електропостачання у м. Чернігові.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств комунальної форми власності в умовах воєнного стану та обмеженості ресурсів. Посилення фінансового контролю за діяльністю комунальних підприємств у частині виконання затверджених показників фінансових планів на 2025 рік, раціонального планування та використання кадрових, майнових, матеріальних і фінансових ресурсів. Зростання прибутковості комунальних підприємств за рахунок збільшення доходів, обсягів виконання робіт та підвищення якості послуг, які надаються комунальними підприємствами. Оптимізація фінансової підтримки з бюджету Чернігівської міської територіальної громади на утримання комерційних комунальних підприємств міської ради. Збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.	Забезпечення обов'язкового фінансового планування на підприємствах. Здійснення щоквартального моніторингу виконання фінансових планів. Контроль за якістю виконаних робіт та наданих послуг комунальними підприємствами міської ради. Приведення тарифів на житлово-комунальні та інші послуги, що надаються комунальними підприємствами міста до економічно обґрунтованого рівня відповідно до чинного законодавства. Впровадження заходів енергозбереження, підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів, застосування альтернативних джерел енергозабезпечення та мереж диверсифікації постачання енергетичних ресурсів. Проведення щоквартального аналізу показників ефективності роботи комунальних підприємств, у т. ч. рівня витрат на здійснення капітальних інвестицій. Залучення фінансової допомоги з боку міжнародних організацій, держав та муніципалітетів.

Відповідальні виконавці: комунальні підприємства Чернігівської міської ради, структурні підрозділи Чернігівської міської ради, які здійснюють координацію діяльності комунальних підприємств, управління економічного розвитку міста Чернігівської міської ради.

2.9. Транспорт і зв'язок

Головна мета на 2025 рік – забезпечення сталого розвитку громадського транспорту, в тому числі комунальної форми власності, збереження тенденції оновлення рухомого складу громадського транспорту з наданням пріоритету екологічним видам транспорту, забезпечення мобільності пересування пасажирів з обмеженими фізичними можливостями, регулярності руху та покращення якості надання транспортних послуг автомобільним та електричним транспортом на міських маршрутах загального користування.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Розвиток якісної і доступної транспортної інфраструктури, у т. ч. екологічно чистих видів транспорту. Оновлення рухомого складу міського громадського транспорту загального користування. Удосконалення міської маршрутної мережі громадського транспорту загального користування з пріоритетом електротранспорту. Забезпечення надання якісних послуг з міських пасажироперевезень, в тому числі маломобільним групам населення.	Капітальний ремонт контактної мережі із заміною залізобетонних опор, контактного дроту та всіх спецчастин. Заміна кабельних ліній мережі 10 кВ тролейбусного енергогосподарства. Капітальний ремонт та реконструкція обладнання тягових підстанцій тролейбусного енергогосподарства. Оновлення спецавтотранспорту та обладнання для обслуговування тролейбусної інфраструктури. Відновлення технологічних споруд для забезпечення тролейбусного руху. Обладнання зупинок громадського транспорту (у тому числі табло прогнозування часу прибуття транспорту). Придбання нових сучасних тролейбусів, у тому числі з автономним ходом, для комунального підприємства «Чернігівське тролейбусне

	управління» Чернігівської міської ради. Підготовка та перепідготовка водіїв з урахуванням особливостей керування новим рухомим складом. Капітальний ремонт тролейбусів. Продовження процесу оновлення рухомого складу автотранспорту, зокрема низькопідлоговими автобусами. Контроль за виконанням умов договорів суб'єктами господарювання, які забезпечують пасажирські перевезення у м. Чернігові. За потреби внесення змін до міської мережі громадського транспорту.

Відповідальні виконавці: управління транспорту, транспортної інфраструктури та зв'язку Чернігівської міської ради, управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, комунальне підприємство «Чернігівське тролейбусне управління» Чернігівської міської ради, інші суб'єкти господарювання – перевізники.

2.10. Підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика

Головна мета на 2025 рік – забезпечення на території громади державної політики з запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, жорстокому поводженню з дітьми, вчинення ними правопорушень; профілактика соціального сирітства, забезпечення соціального захисту дітей, підтримка сімей, які взяли на виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення реалізації молоді та гендерної рівності.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Формування життєстійкості сімей. Своєчасне виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, вивчення потреб, планування та визначення методів допомоги, надання соціальних	Сімейне консультування з питань формування батьківських компетенцій, ненасильницького вирішення конфліктів. Робота груп взаємопідтримки. Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти та

послуг, забезпечення, за необхідності, соціального супроводу. Організація та проведення роботи із соціально незахищеними категоріями сімей та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги. Підвищення престижу сім'ї, популяризація сімейних цінностей та родинних традицій. Запобігання потраплянню дітей у складні життєві обставини. Сприяння подоланню складних життєвих обставин та мінімізації їх негативних наслідків. Розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Попередження випадків насильства в сім'ї. Підвищення громадської активності й ініціативності молоді. Створення передумов реалізації творчого потенціалу молоді міста. Розвиток лідерських і підприємницьких якостей молоді. Попередження девіантної поведінки молоді. Підвищення ролі жінки в житті міста.	діти, позбавлені батьківського піклування. Супровід під час інклюзивного навчання (асистент дитини). Денний догляд дітей з інвалідністю. Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах (асистент сім'ї). Кризове та екстрене втручання. Соціальна інтеграція дітей та осіб, які мають досвід альтернативного догляду та виховання (інституційного та/або сімейного). Проведення профілактичних рейдів, вилучення дітей із сімей у разі загрози їх життю чи здоров'ю. Залучення фінансової, технічної та гуманітарної допомоги сім'ям, дітям та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги. Звернення до суду щодо позбавлення батьків батьківських прав. Забезпечення своєчасного надання дитині-сироті, дитині, позбавленій батьківського піклування, відповідного статусу. Здійснення першочергового влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї громадян (усиновлення, опіка та піклування, прийомні сім'ї і дитячі будинки сімейного типу). Забезпечення контролю за умовами проживання, утримання дітей у сім'ях усиновлювачів, опікунів, дитячих будинках сімейного типу, прийомних сім'ях. Захист житлових і майнових прав дітей.

	Вжиття відповідних заходів щодо відібрання дітей від батьків без позбавлення батьківських прав. Участь у судових засіданнях з метою захисту прав та інтересів дітей. Забезпечення функціонування у місті системи сімей патронатних вихователів. Підтримка молодіжних ініціатив, орієнтованих на вирішення локальних проблем міста. Сприяння адаптації молоді до принципів громадянського суспільства та до активного залучення до його розвитку. Проведення конкурсу проєктів програм, розроблених інститутами громадянського суспільства, стосовно молоді та дітей міста Чернігова. Організація заходів з розвитку лідерських якостей молодіжних громадських активістів міста; Розвиток практики національно-патріотичного виховання молоді. Сприяння розвитку міжнародного молодіжного співробітництва. Підтримка діяльності молодіжних громадських організацій, волонтерських організацій, органів учнівського та студентського самоврядування. Ініціація та проведення творчих заходів, фестивалів для молоді відповідно до їх інтересів та сучасних трендів світового розвитку. Організація відкритих майданчиків креативної молоді. Залучення молоді міста (у тому числі, студентства) до процесів ініціації, концептуалізації, організації та проведення культурно-мистецьких, спортивних та інших

	заходів у місті, а також до процесів вирішення локальних проблем. Сприяння створенню молодіжних центрів, коворкінгів. Співпраця з жіночими громадськими організаціями та об'єднаннями у частині гендерної тематики. Забезпечення проведення щорічного міського конкурсу «Жінка року».

Відповідальні виконавці: управління (служба) у справах дітей Чернігівської міської ради, управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради, Чернігівський міський центр соціальних служб.

2.11. Зайнятість населення та ринок праці

Головна мета на 2025 рік – сприяння відновленню та розвитку ринку праці, підвищення рівня зайнятості та підтримка економічної активності населення, забезпечення додержання вимог чинного законодавства про працю суб'єктами господарювання міста.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Орієнтація системи професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, у тому числі і безробітних громадян, на потреби підприємств міста. Залучення незайнятого населення до трудової діяльності. Забезпечення дієвого контролю щодо додержання вимог законодавства з питань оплати праці та трудових відносин. Прискорення темпів погашення заборгованості із заробітної плати. Легалізація зайнятості та детінізація заробітної плати.	Пропагування робітничих професій. Проведення профорієнтаційних заходів, у тому числі для учнівської молоді. Застосування елементів дуальної форми навчання у закладах професійної освіти та професійної підготовки кадрів безпосередньо на виробництві. Організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних з урахуванням поточної та перспективної потреби ринку праці. Організація проведення громадських, суспільно-корисних та інших робіт тимчасового характеру, в тому числі для усунення наслідків російської збройної агресії.

	Проведення поглиблених профконсультацій із застосуванням профдіагностичних методик та направлення на навчання з підвищення професійного рівня або за професіями, що сприяють самостійній зайнятості населення у сфері малого бізнесу. Проведення правової та роз'яснювальної роботи, спрямованої на упередження порушень норм чинного законодавства з питань оплати праці та трудових відносин із суб'єктами господарювання міста. Моніторинг стану заборгованості із виплати заробітної плати. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед підприємців щодо забезпечення працівників повною зайнятістю, виведення заробітної плати «із тіні» та важливості сплати податків. Інформування підприємців щодо можливості отримання грантів та мікрогрантів, що призводять до створення нових робочих місць. Організація проведення ярмарків вакансій.

Відповідальні виконавці: Чернігівська філія Чернігівського обласного центру зайнятості, департамент соціальної політики Чернігівської міської ради, управління освіти Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби).

2.12. Соціальний захист і соціальне забезпечення населення у тому числі внутрішньо переміщених осіб. Компенсація за пошкоджене майно

Головна мета на 2025 рік – реалізація конституційних прав та гарантій громадян на соціальний захист. Забезпечення виконання вимог чинного законодавства України щодо надання компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, спричинених російською збройною агресією проти України.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Забезпечення соціального захисту населення міста, в тому числі внутрішньо переміщених осіб. Забезпечення реалізації загальнодержавної політики соціального захисту населення та соціальної підтримки окремих категорій громадян. Забезпечення реалізації державної ветеранської політики, зокрема щодо соціального захисту ветеранів війни та членів сімей ветеранів війни. Забезпечення оперативного реагування на виникнення елементів соціальної кризи. Вивчення потреб соціально вразливих категорій громадян. Контроль якості надання соціальних послуг. Забезпечення виконання вимог чинного законодавства України щодо надання компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, а також компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених російською збройною агресією, з використанням електронної публічної послуги «Відновлення».	Оперативне нарахування та виплата усіх видів соціальної допомоги, допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам. Вчасне проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення щодо змін у законодавстві України та можливості отримання соціальних послуг. Реалізація місцевих Програм соціальної підтримки населення. Соціальний захист ветеранів та членів їх сімей. Надання статусу та видача посвідчень ветеранам та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України. Виконання місцевих програм, спрямованих на надання соціальної підтримки Захисникам і Захисницям України, членам їх сімей. Надання допомоги під час переходу від військової служби до цивільного життя військовослужбовцям, які звільняються або звільнені із військової служби з числа ветеранів війни. Виявлення громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, хворих (із числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності), які не здатні до самообслуговування та/або потребують постійної сторонньої допомоги, та інших осіб, що мають право на надання соціальних послуг у Чернігівському міському терцентрі.

	Обстеження матеріально-побутових умов підопічних Чернігівського міського терцентру для визначення (оцінювання) їх індивідуальних потреб у наданні соціальних послуг. Бесіда-анкетування підопічних Чернігівського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Чернігівської міської ради щодо якості отриманих послуг. Забезпечення та організація ведення Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених російською збройною агресією проти України та внесення відомостей до нього. Забезпечення роботи комісії з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна. Встановлення наявності/відсутності права та підстав для надання компенсації та пріоритетного права на отримання компенсації відповідно до чинного законодавства України. Організація проведення обстеження пошкоджених об'єктів.

Відповідальні виконавці: департамент соціальної політики Чернігівської міської ради, відділ організації роботи з питань компенсації за пошкоджене та знищене нерухоме майно Чернігівської міської ради, управління адміністративних послуг Чернігівської міської ради, Чернігівський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби).

2.13. Охорона здоров'я та демографічна ситуація

Головна мета на 2025 рік – забезпечення населення доступною та якісною медичною допомогою відповідно до рівня технологічного розвитку і реальних потреб з дотриманням принципів рівності та справедливості.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Надання якісної медичної допомоги населенню міста. Забезпечення на сучасному рівні лікувально-діагностичного процесу. Готовність закладів охорони здоров'я до функціонування в надзвичайних ситуаціях, умовах воєнного стану. Створення безпечних умов перебування у закладах охорони здоров'я. Протидія поширенню соціально-небезпечних та інфекційних хвороб. Посилення системи громадського здоров'я. Задоволення особливих потреб людей, викликаних війною.	Забезпечення належного рівня надання первинної медичної допомоги та спеціалізованих видів медичної допомоги у закладах охорони здоров'я відповідно до програми медичних гарантій. Поліпшення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я. Проведення робіт з відновлення, капітальних та поточних ремонтів, реконструкцій будівель та приміщень закладів охорони здоров'я Чернігівської міської ради. Облаштування споруд цивільного захисту у закладах охорони здоров'я Чернігівської міської ради. Оновлення санітарного транспорту. Удосконалення роботи електронної системи охорони здоров'я та посилення кібербезпеки для покращення сервісу надання медичних послуг за програмою медичних гарантій. Зміцнення та посилення кадрових ресурсів закладів охорони здоров'я. Надання паліативної допомоги. Доорганізація мережі закладів охорони здоров'я, які спроможні надавати реабілітаційні послуги. Профілактика та забезпечення раннього виявлення захворювань. Проведення систематичної роз'яснювальної роботи серед

	населення щодо упередження розповсюдження інфекційних хвороб, важливості вакцинації проти керованих інфекційних захворювань. Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній щодо здорового способу життя та попередження соціально небезпечних хвороб та профілактики неінфекційних захворювань.

Відповідальні виконавці: управління охорони здоров'я Чернігівської міської ради, комунальні некомерційні підприємства Чернігівської міської ради, управління капітального будівництва Чернігівської міської ради, управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби).

2.14. Освіта

Головна мета на 2025 рік – забезпечення стабільного функціонування галузі «Освіта», відновлення пошкодженої освітньої інфраструктури, модернізація системи освіти міста, спрямована на підвищення якості та конкурентоспроможності надання освітніх послуг в нових економічних, соціокультурних умовах, для задоволення освітніх потреб громади.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Формування спроможної мережі комунальних закладів загальної середньої, дошкільної, позашкільної освіти, а також закладів професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб населення міста Чернігова. Створення безпечного, доступного, комфортного та здоров'язберігаючого освітнього середовища у закладах освіти міста. Забезпечення утримання будівель та приміщень закладів освіти у відповідності до санітарно – гігієнічних умов. Модернізація освітніх просторів та забезпечення їх сучасним обладнанням з урахуванням потреб всіх категорій здобувачів освіти.	Проведення оптимізації закладів освіти в межах чинного законодавства з урахуванням демографічних та інших показників. Розбудова старшої профільної школи. Покращення матеріально-технічного забезпечення предметних кабінетів закладів освіти. Інформатизація та цифровізація закладів освіти. Пошук додаткових джерел фінансування на відновлення та покращення пошкодженої освітньої інфраструктури. Проведення капітальних та поточних ремонтів будівель та приміщень закладів загальної середньої, дошкільної позашкільної освіти.

Психологічна підтримка учасників освітнього процесу. Задоволення потреб регіонального ринку праці у кваліфікованих кадрах Забезпечення протипожежної безпеки у закладах освіти.	Створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю відповідно до будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» та ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки та споруди. Заклади освіти» (облаштування прилеглої території, пандусу, доступність до дверних і відкритих прорізів, встановлення кнопки виклику, тактильних плиток, таблички Брайля, сигналізатори та ін.) у закладах освіти. Обладнання приміщень системою оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей. Забезпечення закладів освіти відеоспостереженням. Облаштування класів безпеки у закладах освіти. Облаштування споруд цивільного захисту для учасників освітнього процесу. Реалізація заходів Стратегії реформування системи шкільного харчування на 2023–2027 роки. Забезпечення надання якісної психологічної допомоги та підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. Застосування елементів дуальної форми навчання в освітньому процесі закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Продовження освітнього процесу в створених навчально-практичних центрах сучасної професійної освіти на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Проведення інтерактивних заходів, присвячених популяризації сучасної професійної освіти. Проведення заходів, спрямованих на патріотичне виховання в закладах системи освіти.

Відповідальні виконавці: управління освіти Чернігівської міської ради, управління капітального будівництва Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби), заклади дошкільної, загальної середньої та професійно-технічної освіти.

2.15. Культура. Міський простір та туризм.

Головна мета на 2025 рік – створення умов для надання високоякісних послуг сфери культури та мистецької освіти, реалізація просвітницької політики щодо збереження культурної спадщини та формування громадських цінностей і пам'яті, формування безбар'єрного простору міста як для мешканців Чернігова, так і гостей міста, запровадження кейсів отримання інформації про місто без меж, розширення впізнаваних маршрутів міста, презентація міста через сувенірні видання, робота над створенням музею міста.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Ліквідація наслідків російського воєнного вторгнення у сфері культури. Покращення матеріально-технічної бази закладів сфери культури. Організація дозвілля громадян. Сприяння підвищенню рівня позашкільної мистецької освіти. Утвердження суспільно-державних (національних) цінностей України, української національної та громадянської ідентичності. Співпраця зі світовими інституціями у частині захисту культурного надбання та його очищення від проросійського змісту та маркерів. Робота над формуванням міського простору «Без меж» у Чернігові. Моніторинг і проведення робіт з заміни вказівників туристичної навігаційної системи та її розширення. Забезпечення роботи туристичного сайту міста.	Облаштування укриттів у комунальних закладах культури Чернігівської міської ради. Моніторинг об'єктів культурної спадщини Чернігівської міської територіальної громади. Втілення сучасних практик в роботу Чернігівської міської комунальної централізованої бібліотечної системи. Проведення відновлювальних ремонтних робіт будівель Центру культури та мистецтв і Чернігівської музичної школи № 2 ім. Євгена Богословського, пошкоджених унаслідок бойових дій у 2022 році. Організація роботи бібліотек міста у форматі культурно-просвітницьких хабів та «Бібліотек сімейного читання». Проведення всеукраїнських та міжнародних конкурсів виконавців, фестивалів та інших концертних програм. Капітальний ремонт актової зали Чернігівської музичної школи № 1 ім. Стефана Вільконського.

Випуск нових відеоблоків «Відкривай Чернігів». Визначення тематики та популяризація нових туристичних маршрутів Напрацювання пішого та велосипедного маршрутів суміжними громадами та областю. Наповнення простору та дизайну «Музею міста Чернігова» із залученням фахівців із різноманітних сфер: науковців, музеалістів та просторових дизайнерів.	Облаштування ландшафтних зон для проведення культурно-мистецьких програм у житлових мікрорайонах міста. Будівництво мистецьких просторів у парково-ландшафтних зонах та житлових мікрорайонах міста. Моніторинг об'єктів культурної спадщини на предмет відповідності національним цінностям. Проведення експертної роботи з відповідності топономічного простору м. Чернігова чинному законодавству України. Включення до репертуарів та навчальних програм творчого надбання українських авторів. Меморіалізація подій, пов'язаних з історією громади через творчі вирази та образи (інсталяційні, художні, літературні, музичні). Проведення інформаційних та просвітницьких кампаній за напрямом героїзації ветеранів війни, Захисників та Захисниць України. Проведення тематичного форуму, проведення аналітичної роботи експертами, формування документу рекомендацій щодо необхідних першочергових дій з формування комфортного, безбар'єрного простору як для мешканців Чернігова, так і гостей міста. Встановлення тематичних інформаційних табличок на історичних будівлях зі шрифтом Брайля. Здійснення ремонтних робіт інформаційних стендів по проспекту Перемоги, наукової бібліотеки імені Русових. Встановлення оновленого QR коду біля Чернігівського обласного

	історичного музею імені В. Тарновського. Встановлення у місті додаткових інформаційних стендів. Напрацювання нових варіантів сувенірної продукції. Напрацювання фотоальбомів з робочою назвою «Чернігів зараз і 100 років тому», «Чернігів до 24 лютого 2022» та «Під час війни» у співпраці з фотохудожниками Чернігова. Наповнення на регулярній основі відомостями про місто туристичного сайту міста двома мовами, здійснення його таргетування з метою поширення інформації про місто. Підготовка та випуск 5 серій «Відкривай Чернігів», що слугуватимуть базою для настільної гри «Відкривай Чернігів», а також запуску сьомої школи Амбасадорів та шостої Творчої майстерні казок. Напрацювання та презентація автобусного маршруту пам'яті Черніговом та маршрутів перейменованими вулицями Чернігова «Імена у вулицях Чернігова», друк відповідних супровідних матеріалів та карт. Запуск веломаршруту «Чернігів-Количівка». Обговорення питань щодо логістичного оформлення та маркування пішого маршруту Антонія Печерського (Київ-Чернігів). Створення наукової та візуальної концепції (ескізного проєкту) музею. Розробка мультимедійного контенту та сценарію інтерактивних блоків.

Відповідальні виконавці: управління культури та туризму Чернігівської міської ради, управління капітального будівництва Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби), мистецькі школи Чернігівської міської ради.

2.16. Фізична культура і спорт

Головна мета на 2025 рік – підвищення рівня залучення населення міста до оздоровчої рухової активності та розвиток дитячо-юнацького і резервного спорту, спорту вищих досягнень.

Основні завдання:	Заходи з реалізації основних завдань:
Відновлення, будівництво та реконструкція спортивної бази міста. Створення належних умов для самостійних та організованих занять фізичною культурою і спортом. Популяризація фізичної активності серед мешканців міста.	Відновлення зруйнованих веслувальної бази та стадіону «Локомотив». Проведення загальноміських фізкультурно-оздоровчих заходів. Забезпечення діяльності закладів дитячо-юнацького та резервного спорту, спорту вищих досягнень. Оновлення матеріально-технічної бази закладів фізкультури та спорту, придбання сучасного інвентарю та обладнання.

Відповідальні виконавці: управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради, міський Центр фізичного здоров'я «Спорт для всіх», управління капітального будівництва Чернігівської міської ради, управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, інші управління та відділи Чернігівської міської ради (за потреби), дитячо-юнацькі спортивні школи.

3. Джерела фінансування Програми економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади на 2025 рік.

Бюджетно-фінансова політика

Фінансування заходів Програми здійснюється за рахунок коштів державного, обласного бюджетів, бюджету Чернігівської міської територіальної громади, у тому числі у рамках фінансування міських цільових програм, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Бюджетно-фінансова політика

Основні завдання:

1. Максимально ефективне використання фінансового ресурсу Чернігівської міської територіальної громади для забезпечення життєдіяльності громади з урахуванням цілей та пріоритетів, зумовлених воєнним станом.

Заходи з реалізації основних завдань:

1. Планування видатків в межах наявного фінансового ресурсу з урахуванням концентрації ресурсів на першочергових діях та заходах, які необхідно вжити для виконання покладених функцій, у тому числі для подолання наслідків російської військової агресії, продовження забезпечення заходів територіальної оборони та підтримки обороноздатності держави;

2. Вжиття заходів з наповнення дохідної частини бюджету Чернігівської міської територіальної громади та економії бюджетних коштів з максимально можливим економічним ефектом та виключенням неперіоритетних і неефективних витрат, насамперед тих, що не забезпечують виконання основних функцій і завдань головних розпорядників бюджетних коштів в умовах дії воєнного стану;

3. Визначення оптимальної кількості бюджетних установ і закладів, а також штатної чисельності їх працівників, необхідних для ефективного та якісного надання комплексу відповідних послуг і оперативного вирішення проблемних питань;

4. Залучення додаткового фінансового ресурсу, у тому числі з державного бюджету, місцевих бюджетів, фінансової допомоги з боку міжнародних партнерів, коштів, отриманих з інших джерел, не заборонених законодавством тощо.

Заступник міського голови –
керуючий справами виконкому

Сергій ФЕСЕНКО

4. Додатки

Додаток 1
до Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської міської
територіальної громади на 2025 рік

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ економічного і соціального розвитку територіальної громади на 2025 рік

Показник	Один. виміру	2023 р. факт	2024 р. очікуване	2025 р. прогноз
Чисельність зареєстрованого населення на кінець періоду (за інформацією, яка міститься в реєстрі територіальної громади міста)	тис. осіб	275,1	274,7	274,3
Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб	осіб	10 976	12 240	13 600
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, зайнятих економічною діяльністю (за розрахунками)	грн	13 032	16 285	19 314
Кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення	одиниць	58	55	56
Кількість середніх підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення	одиниць	4	4	4
Кількість фізичних осіб підприємців	осіб	16 898	17 550	17 800
Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних і фізичних осіб) до бюджету територіальної громади	тис. грн	674 678,3	895 060,0	1 065 120,0

Показник	Один. виміру	2023 р. факт	2024 р. очікуване	2025 р. прогноз
Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва до бюджету територіальної громади	тис. грн	387 161,2	398 030,0	473 655,0
Кількість осіб, що перебувають в трудових відносинах з суб'єктами малого та середнього підприємництва	осіб	33 469	40 125	40 300
Кількість безробітних громадян (мали статус безробітного на кінець періоду)	осіб	1492	1340	1250
Введення в експлуатацію житла	тис. кв. м	50,7	85,3	54,7
Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) малими та середніми підприємствами (згідно з даними ГУ ДПС у Чернігівській області)	млн грн	36 930,9	38 518,9	42 255,3
Кількість перевезених пасажирів автомобільним та електротранспортом, з них пільгових категорій	млн осіб	41,3	43,9	44,8
з них пільгових категорій	млн осіб	16,7	17,5	18,0
Забезпеченість населення соціальною інфраструктурою:				
лікарняними закладами на 10 тис. жителів	ліжок	39,1	38,7	38,8
амбулаторно-поліклінічними закладами на 1 мешканця	відвід. за рік	4,6	4,8	4,7
лікарями на 10 тис. мешканців	осіб	27,6	27,6	27,5
Охоплення дітей дошкільного віку (від трьох до шести (семи) років) всіма формами дошкільної освіти	%	100	100	100

Показник	Один. виміру	2023 р. факт	2024 р. очікуване	2025 р. прогноз
Охоплення дітей позашкільною освітою (у % до кількості дітей шкільного віку)	%	66	66	67
Кількість загальноосвітніх навчальних закладів	одиниць	31	31	31
Кількість учнів 1-х класів	осіб	2 348	2 063	2 022
Кількість учнів 9-х класів	осіб	2 806	2 778	2 710
Кількість учнів 11-х класів	осіб	1 311	1 218	1 317
Кількість закладів культури територіальної громади	одиниць	9	9	10
Кількість публічних бібліотечних просторів територіальної громади	одиниць	13	13	13

Примітка: у зв'язку з призупиненням формування та оприлюднення статистичної інформації, в додатку наведено аналітичні показники відповідно до відомостей Головного управління ДПС у Чернігівській області, Чернігівської філії Чернігівського обласного центру зайнятості та інформації структурних підрозділів Чернігівської міської ради, макроекономічних прогнозів Міністерства економіки України, Національного банку України.

Додаток 2
до Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської міської
територіальної громади на 2025 рік

Перелік міських цільових програм, які передбачається фінансувати у 2025 році
за наявності фінансової можливості

№ з/п	Назва програми	Дата та номер рішення/розпорядження
1.	Програма поліпшення екологічного стану міста Чернігова на 2021 – 2025 роки (в галузі житлово-комунального господарства)	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-9
2.	Програма сприяння діяльності вуличних комітетів у Деснянському та Новозаводському районах міста Чернігова на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-10
3.	Програма «Безпечне місто Чернігів» на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-11
4.	Програма сприяння створенню ОСББ та підтримки будинків ОСББ та ЖБК на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-12
5.	Програма розвитку інженерно-транспортної інфраструктури приватного сектору міста Чернігова на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-13
6.	Комплексна цільова Програма розвитку житлово-комунального господарства міста Чернігова на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-14
7.	Програма з охорони життя людей на водних об'єктах у місті Чернігові на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-19
8.	Програма розвитку земельних відносин на території міста Чернігова на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-21
9.	Програма підтримки малого та середнього підприємництва у місті Чернігові на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-23
10.	Програма реалізації громадського бюджету (бюджету участі) у місті Чернігові на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 24.12.2020 № 3/VIII-4
11.	Програма розвитку туризму та промоції міста Чернігова на 2022-2026 роки	рішення міської ради від 26.08.2021 № 10/VIII-10
12.	Міська цільова програма з охорони та збереження пам'яток культурної спадщини м. Чернігова на 2022-2026 роки	рішення міської ради від 26.08.2021 № 10/VIII-12

№ з/п	Назва програми	Дата та номер рішення/розпорядження
13.	Програма розвитку, підтримки комунальних закладів охорони здоров'я та надання медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення міста Чернігова на 2022–2025 роки	рішення міської ради від 30.09.2021 № 11/VIII-5
14.	Програма утримання та технічного обслуговування житлового фонду соціального призначення, фонду житла для тимчасового проживання та службового житла (дитячих будинків сімейного типу) у місті Чернігові на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 30.09.2021 № 11/VIII-6
15.	Програма надання послуги тимчасового перебування в лікарні дітей, що залишились без батьківського піклування, дітей, залишених у пологовому будинку, та санітарної обробки житлового приміщення, право власності на яке або право користування яким мають діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, на 2022-2025 роки	рішення міської ради від 28.10.2021 № 12/VIII-2
16.	Програма надання поворотної фінансової допомоги (резервних коштів), що виплачується патронатним вихователям до моменту отримання державної соціальної допомоги на 2021-2025 роки	рішення міської ради від 28.10.2021 № 12/VIII-3
17.	Програма зміцнення і розвитку міжнародних зв'язків на 2022 – 2026 роки у новій редакції	рішення міської ради від 30.11.2022 № 24/VIII-4
18.	Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації «Чернігів» на 2022-2026 роки	рішення міської ради від 30.11.2022 № 24/VIII-8
19.	Програма молодіжного житлового кредитування в місті Чернігові на 2023-2027 роки	рішення міської ради від 30.11.2022 № 24/VIII-17
20.	Комплексна програма культурного простору Чернігівської міської територіальної громади на 2023-2027 роки	рішення міської ради від 30.11.2022 № 24/VIII-19
21.	Програма соціальної підтримки населення у м. Чернігові на 2024 - 2026 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -3
22.	Програма надання одноразової матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України на 2024 - 2025 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -4

№ з/п	Назва програми	Дата та номер рішення/розпорядження
23.	Програма модернізації їдалень та харчоблоків у закладах освіти м. Чернігова на 2024-2026 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -13
24.	Програма поліпшення матеріально-технічної бази закладів освіти м. Чернігова на 2024-2026 роки	рішення міської ради 31.07.2023 № 33/VIII - 14
25.	Програма поліпшення гігієнічних умов у закладах освіти м. Чернігова на 2024-2026 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -15
26.	Програма розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, попередження дитячої бездоглядності та безпритульності, соціальної підтримки сімей з дітьми у місті Чернігові на 2024-2028 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -17
27.	Програма надання одноразової матеріальної допомоги мешканцям міста Чернігова на 2024-2028 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -18
28.	Програма «Молодь міста Чернігова» на 2024-2026 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -20
29.	Міська Програма розвитку фізичної культури та спорту у м. Чернігові на 2024-2028 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -21
30.	Комплексна цільова програма «Місто Чернігів – дружнє до сім'ї та дітей» на 2024-2028 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -22
31.	Програма заходів з відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед містом Черніговом, здійснення представницьких та інших заходів на 2024 – 2028 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -26
32.	Програма забезпечення діяльності комунального підприємства «Муніципальна варта» Чернігівської міської ради на 2024-2026 роки	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII -27
33.	Програма «Утримання та забезпечення діяльності Чернігівського міського центру соціальних служб на 2024-2028»	рішення міської ради від 31.07.2023 № 33/VIII-28
34.	Програма висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування міста Чернігова та використання соціальної реклами для інформування громадськості та профілактики негативних явищ у суспільстві на 2024-2026 роки	рішення міської ради від 01.11.2023 № 35/VIII-7

№ з/п	Назва програми	Дата та номер рішення/розпорядження
35.	Програма створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у місті Чернігові на 2021-2025 роки у новій редакції	рішення міської ради від 01.11.2023 № 35/VIII-11
36.	Програма забезпечення діяльності комунального підприємства «Теплокомуненерго» Чернігівської міської ради на 2022-2025 роки у новій редакції	рішення міської ради від 24.11.2023 № 36/VIII -1
37.	Програма забезпечення громадської безпеки та правопорядку на території м. Чернігова на 2024 - 2025 роки у новій редакції	рішення міської ради від 19.04.2024 № 39/VIII-1
38.	Програма шефської допомоги військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної спеціальної служби транспорту та Державної прикордонної служби України на 2023 - 2027 роки у новій редакції	рішення міської ради від 10.07.2024 № 41/VIII -4
39.	Програма підготовки територіальної оборони та підготовки населення м. Чернігова до участі в русі національного спротиву на 2022 – 2027 роки у новій редакції	рішення міської ради від 10.07.2024 № 41/VIII -5
40.	Програма підтримки діяльності пожежно-рятувальних підрозділів м. Чернігова Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області на 2024-2025 роки	рішення міської ради від 10.07.2024 № 41/VIII - 16
41.	Програма відновлення та розвитку електричного транспорту м. Чернігова на 2023-2025 роки	рішення виконкому від 15.09.2022 № 383
42.	Програма управління комунальним майном територіальної громади міста Чернігова на 2023-2025 роки	рішення виконкому від 15.09.2022 № 384
43.	Програма для забезпечення виконання рішень суду на 2023-2027 роки	рішення виконкому від 03.11.2022 № 532
44.	Програма підтримки народжуваності у місті Чернігові на 2023-2027 роки	рішення виконкому від 03.11.2022 № 546
45.	Програма містобудівної діяльності у м. Чернігові на 2024 – 2026 роки у новій редакції	погоджено рішенням виконкому від 13.08.2024 № 546

№ з/п	Назва програми	Дата та номер рішення/розпорядження
46.	Програма компенсації пільгових перевезень окремих категорій громадян (мешканців Чернігівської міської територіальної громади) на залізничному транспорті приміського сполучення на 2025-2027 роки	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 508
47.	Програма компенсації пільгових перевезень окремих категорій громадян в міському електро- та автомобільному транспорті загального користування на 2025-2027 роки	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 510
48.	Програма розвитку громадського транспорту загального користування м. Чернігова на 2025-2027 роки	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 511
49.	Програма забезпечення діяльності комунального підприємства «Міський Палац культури імені В'ячеслава Радченка» Чернігівської міської ради на 2025-2027 роки	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 513
50.	Програма з інформаційного забезпечення населення телевізійним та інформаційним продуктом комунального підприємства «Телерадіоагентство «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради на 2021 – 2026 роки	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 514
51.	Програма підтримки громадських організацій міста Чернігова на 2025 рік	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 520
52.	Програма підтримки та розвитку громадянського суспільства міста Чернігова на 2025-2027 роки	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 522
53.	Програма забезпечення діяльності та виконання доручень виборців депутатами Чернігівської міської ради на 2024 - 2025 роки (нова редакція)	погоджено проєкт рішенням виконкому від 09.08.2024 № 543
54.	Програма розвитку освіти міста Чернігова на 2025-2027 роки	проєкт
55.	Програма «Безпечний заклад освіти» на 2025-2028 роки	проєкт
56.	Програма придбання житла для деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України	проєкт